Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

BÁO QUÁN NGƯỜI BỔN in lần thứ 2547 — SỐ 1 | 1 | 26 — GIÁY KHU HAI 26 và THỨ BA 27 JUILLET 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

BÁO GIÁ

	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp	Tiền báo gửi đi các tỉnh ở Đông-pháp
Một năm.	6 $ 00	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 80	12 $ 00
Các làng và các công-sở	»	»	3.00	3.00	3.00	9.00	»		
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.20	3.30	6.00		
Ba tháng.	1.60	1.75	1.60	1.60	1.60	1.65	3.00		
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.55	0.60	1.00		

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : T. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,043 de large.

Une seule insertion. . . .	0 $ 30 la c/m
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion, ...	0 $ 15 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . .	2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales.	1 $ 50 la c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Kể từ ngày 1er Août 1926

Giá báo sẽ tăng lên như sau này:

Bán lẻ mỗi số	*Bốn xu*	*0$04*
Cả năm trả tiền trước	*Tám đồng*	*8.00*
Sáu tháng —	*Bốn đồng*	*4.00*
Ba tháng —	*Hai đồng*	*2.00*
Một tháng —	*Một đồng*	*1.00*

Những ông nào mua báo muốn hưởng giá cũ, còn có thể gửi tiền mua ngay từ bây giờ. — Bán-quán chỉ nhận bán giá cũ cho đến cuối tháng Juillet này mà thôi.

Lời trần-tình của ngạch thừa-phái

Bản quán tiếp được bài sau này của M. Đ.-T.-Đ. thay lời anh em đồng nghiệp, bày tỏ mọi sự thiệt thòi của ngạch thừa-phái. Chính trong tờ báo này đã từng đăng nhiều bài nói về cái tình cảnh của các hạng viên chức ấy, chánh-phủ đã có đặt ra một hội đồng để nay mai họp bàn về việc chỉnh đốn lại ngạch các viên tự-thuộc, vậy bản-quán sửa lại một vài chữ mà đăng làm xã-thuyết, và sẵn lòng chắc cho một phần lớn trong các lời thỉnh-cầu ở bài này sẽ được chánh-phủ lượng xét mà chuẩn y cho.

B. Q.

Nói đến các ông thư-ký các tòa, thì xem ra ai cũng ra dáng trọng, nào gọi là quan phán phủ nọ, quan phán tòa kia; nói đến các ông thừa-phái thì ai xem ra ai cũng có ý coi thường, tưởng chừng như là những hạng người không có giá trị. Ừ! Nghĩ cho kỹ, cũng là một chức dịch làm giấy nhà-nước, có sao lại có bên trọng bên khinh như thế? Các ông thừa, trừ những người lão-luyện, — các ông này nay còn có ít — thì phần nhiều là cô-nhân, tú-tài, Tây-sinh, toàn là tay có học-vấn, có kiến-thức, cũng nhiều người giỏi chữ tây, khi còn ở ngoài vòng thừa-phái, thì còn ra dáng thượng-lưu trí-thức, khi đã bước chân vào vòng rồi, thì nghe như cái giá-trị giảm ngay đi mất nhiều lắm. Có lẽ các viên thừa-phái ngồi làm việc ở các dinh quan Annam, cho nên ít giá-trị; mà các viên phán ký ngồi gần các quí-quan cho nên giá-trị cao lên chăng? Điều đó cũng là một lẽ, nhưng lẽ là một lẽ rất nhỏ; có nhiều cớ lẽ to tát khác, nó làm cho cái giá-trị phán ký và thừa-phái hơn kém nhau. Các lẽ ấy là: 1° Sự ít lương, 2° sự thăng-thưởng, 3° sự tuyển bổ.

I. Sự ít lương

Xưa kia ngạch thừa-phái cũ là các đã lại, thông lại, v. v., lương bổng tuy không có là mấy, nhưng hãy giờ cơm hơn gạo rẻ, sự ăn tiêu không bỏ mấy hột. Sau này tuy có tăng lương, nhưng nào có được là mấy, không thể nào đã ăn tiêu được. So với ngạch thư-ký, lúc mới bắt đầu ra, lương đã được 37$50, gia ơn sự tăng lên lại chóng, chẳng bao lâu đã được sáu bảy chục, một trăm. Hỏi trông đến ngạch thừa-phái, lúc mới ra có 15$ đã thế mà lại kéo hàng 6 7 năm, thậm chí đến mười mười lăm năm mới được thăng trật, thì lương mới tăng thêm. Khốn nạn! cũng thì gọi là tăng! Thêm được 2$ nữa là 17$ Than ôi!

Tuy lương thì ít, nhưng cái cách ăn tiêu có thể nào ít đi được đâu! Mỗi tháng ít ra cũng tiêu hết 40 $ 00, như là:

Tiền gạo.	10$
Tiền đồ ăn.	10
Tiền thuê nhà. . .	8
Tiền công đầy tớ, vú.	5
Tiền xe đi làm việc.	4
Tiền sắi và các thứ vặt.	3

Đấy là kể sự trung bình của một nhà có một vợ, một chồng, một con một vú và một đứa ở. Chứ những nhà có bố mẹ già phải phụng dưỡng, có nhiều con phải nuôi nấng, phải thù tạc với anh em họ hàng, cùng là sinh sự cho các cơ hội, thì lại còn tốn kém biết bao nhiêu nữa; thế mà lương bổng ấy như lương của cậu quyền, cậu cai, thì ăn tiêu làm sao, dù tiu tiện đến thế nào cũng không tiêu đủ được trong nửa tháng. Nhiều khi, số lương tây phải hỏi người cầm máy ô-tô cũng không đủ nếu it ỏi quá như thế, huống chi là các người làm giấy các dinh.

II. Sự thăng thưởng

Số lương bổng đã ít quá, sự thăng thưởng lại chậm quá, thành ra trong sự thiệt thòi, lại thêm một sự thiệt thòi nữa. Cứ theo nghị-định, ngạch thừa-phái cứ ba năm có thể được thăng; sự đó so với ngạch thư-ký mười tám tháng có thể được thăng, cũng đã thiệt lắm rồi; đã thế mà nào có đúng hạn được thăng ngay đâu! Người nào được, thăng chóng nhất, it ra cũng phải là trong sáu năm, mà chậm quá, thì thường đến mười lăm năm cũng nên. Thật chán quá! Chịu đã các đường thiệt! Nào những tú-tài, tú-tài, Tây-sinh, đã tài năng học thức đến thế nào mặc dầu, bề đã bước chân ra thừa-phái là chôn giả trong đám lại, không có hy vọng gì lên được nữa. Tựu trung cũng có những vật vài người thôi, vì những người đó phải có thế lực lắm mới được.

III. Sự tuyển bổ

Kể đến sự tuyển bổ các người ra thừa-phái thì lại càng chán lắm. Chiếu nghị-định ngày 13 Janvier 1919, điều thứ 27, thì những tú-tài, Tây-sinh sơ bổ được hạng tư ngay. Nhưng xảo ai có hân hạnh được hưởng quyền lợi về nghị-định ấy đâu! Khi sơ bổ đã phải kém đi một bậc như thế, đến khi thăng-sự đã được bốn năm năm, cũng không thấy được bằng hàm sơ-bổ. Kể ra cách làm việc thì nào có kém gì ai, các phẩm hạnh cũng không phải là người xấu, không biết có sao lại yêm trợ đến thế? Và lại càng một điều khoản trong đạo nghị-định ấy, thì những người được bổ hạng ba, còn những cựu học sinh năm thứ ba và thứ tư các trường thành-chung thì đình-bổ, hay là chỉ được bổ ra hạng năm thôi.

Các điều trên này mới là các điều cốt yếu thôi, chứ kể cho cùng ra, ngạch thừa phái còn nhiều điều thiệt nữa. Như là tiền phụ cấp gia-quyến và tiền đồ ăn đắt, ngạch thừa-phái trường thành-chung tư, rồi cũng bổ ra thừa phái hạng ba cả. Vậy không hiểu các người này được hưởng quyền-lợi về nghị-định nào mà hân hạnh đến thế? Tuy vậy, hạng người ấy còn là hạng người có biết chữ, lại còn như các bác lính, chẳng qua chỉ biết vài chữ nôm, biết đủ đọc và đủ viết chữ quốc ngữ, thế rồi cũng kém gì các ông thừa đã học nát xương lời đa mới đỗ được cái tú-tài, thì chật vật mới đỗ được cái Sinh.

Vì ba lẽ trên này, cái tình cảnh ông thừa sinh ra tẻ ngắt. Có phải cũng cũi công việc của các ông thừa-phái không đáng đồng tiền như công việc các ông phán đâu! Xứng đáng lắm chứ. Kể ra hạng nào cũng là người ngồi làm giấy việc quan cả. Các viên thừa phái cũng như các viên phán ký, cũng phải cần cù tỉ mỉ vào đó đến các đến lúc vào ở về, đã phải nhiều sự thiệt thòi, mà vẫn phải hết bổn phận, thường có khi lại phải làm quá bổn phận nữa. Như là các ông thừa ở các phủ, huyện, mỗi khi gặp việc quan khẩn, thường phải làm cả buổi tối, mà ngày chủ nhật, ngày lễ cũng chẳng được nghỉ, như thế thì lại vất vả bằng mấy các viên phán ký.

Cũng nói ít nói: Trong ngạch thừa-phái có nhiều ông thừa cổ quí, quốc ngữ không biết, chữ nho mập mờ, vẫn ăn thì không thôi, chỉ ở tay người thì giỏi, còn thì [illegible] thế đáng ở Paris? Chúng tôi cũng xin chịu rằng trong ngạch thừa-phái cũng có người khá thật. Nhưng bắt đầu trong cấp ngạch khác như ngạch thư ký lại không có hạng người như thế? Kia như các ông phán giỏi, tuy tây qui-báo hỏ từ là đầu, thì chỉ biết chữ quốc-ngữ và tí nhiều chữ tây thôi chứ gì? Nhưng mà hạng các ông phán giỏi ấy nay đã hưu gần hết rồi, mà hạng các ông thừa cổ này nay cũng không còn mấy. Nhưng ông thừa cổ ấy làm việc đã lâu, chẳng còn mấy năm nữa rồi cũng lục tục hưu hết. Mong rằng Chính-phủ cũng liệu rộng cho, và chớ nên coi mấy người đó mà cho hạng thừa-phái toàn là như tất cả, khiến cho đại-đa số trong ngạch thừa-phái chúng tôi phải lâm nỗi thiệt.

Nếu Chính-phủ đã đặt mối Hội-đồng để chỉnh đốn lại ngạch thừa phái, Chúng tôi mong rằng các ngài sẽ chịu Hội-đồng hiểu thấu cho các nỗi thiệt thòi của chúng tôi, mà châm chước xếp đặt thế nào cho chúng tôi cũng được cái lợi quyền như các người trong ngạch thư ký các tòa cho chúng tôi khỏi bị mọi nỗi eo lọ. Nghĩa là:

1° — Về sự lương bổng thì thừa-phái hạng năm sang bằng với thư-ký tập sự (mỗi tháng 37 p. 50, hạng 4 thì 40 p. rồi ra cứ mỗi bực 5 p. cho đến thừa-phái hạng nhất được 55 p. 00. Rồi lên đến thông-phán hạng nhì 70p, thông phán hạng nhất 80 p. 00.

2° — Về sự thăng thưởng cũng xin 13 tháng một lần được tư; nếu không được như thế, thì xin cứ đúng hạn năm năm thăng ngay cho. Mới đây chính-phủ có mở kỳ thi thừa-phái hạng ba, mong rằng chính-phủ cho cả những thừa-phái hạng 4 và hạng 5 đã mới thăng hay mới bổ một lòng, nếu đủ sức học cũng thi, mà xin thi thì dịch được ông thì, ai trúng tuyển thì thăng ngay cho.

3° — Về sự tuyển bổ thì xin cứ tú-tài, Tây-sinh bổ cho hạng 4; những người có văn bằng cao-đẳng tiểu học mới được bổ ra hạng ba, còn những cựu học sinh năm thứ ba và thứ tư các trường thành-chung thì đình-bổ, hay là chỉ được bổ ra hạng năm thôi.

Các điều trên này mới là các điều cốt yếu thôi, chứ kể cho cùng ra, ngạch thừa phái còn nhiều điều thiệt nữa. Như là tiền phụ cấp gia-quyến và tiền đồ ăn đắt, ngạch thừa-phái

Việc Thế-giới

(điện tín)

Ngày 22 Juillet 1926

Việc nước Pháp

Tin cũ về việc lập tòa nội-các

Các báo buột càng nói việc ông Albert Sarraut dự vào tòa nội-các là việc rất quan-trọng. Nhiều tờ báo nói hộ tài-chính rất quan-trọng. M. Poincaré phải kiếm cả nội ký với bộ tổng lý tòa nội-các. Các báo tả-đảng công-kích, tuy rằng không phản-kháng ông Poincaré, song có nói giá thử được một vị nào nói đi vắng về đường chính-trị không rõ rệt bằng thì sẽ xảy ra ít sự phản-tranh hơn.

Một lời thỉnh-cầu của phòng thương-mại Paris

Phòng thương-mại ở Paris có gửi cho nghị-viện một lời tỉ-tỉnh-cầu nghị-viện bỏ những việc cạnh-tranh và đảng-phái đi; phòng ấy nói các nhà kỹ-nghệ, và các nhà thương-mại rất là lo sợ về cái nỗi không hoàng tiền-tệ, làm cho vật liệu mua rất khó, không khéo không bao lâu vật-liệu hết mất.

Một cuộc bay

Phi-hành thiếu-tá Pierre Weiss, cùng viên đội Lalapie, cỡ một cái tàu bay đang đi hai năm, khởi-hành ở trường bay Bourget ngày hôm 17 juillet bay đi các kinh-thành Âu-châu [illegible] giờ.

Việc nước Anh

Ở các nơi tài-chính lo rằng không biết các khoản của các nhà giám-đinh khuyến thi-hành để cứu tiền franc, nếu có thì không. Nhiều tờ báo nói ở Anh cũng có nhiều người có tiền franc, nếu việ tài-chính nước Pháp bị cấp nạn, thì ở nước Anh cũng thiệt hại nhiều lắm.

Các báo nước Anh có nói du-luận nước Anh lại thêm tức giận nước Hoa-kỳ Mỹ tờ báo như báo *Daily-Mail*, *Times* v. v. lại yêu cầu hãi trái-khoán đi; các báo ấy nói trong khi ông Mellon du-lịch ở Âu châu, tất ông bắt nước Hoa-kỳ khó khăn quá, làm cho các nước Âu-châu lần lượt bắt bao.

Bộ ngân khố nước Anh có lại cảo cho các báo một bài phân trần mọi lẽ rằng số tiền của nước Anh nợ Hoa-kỳ không phải là một khoản nợ buôn bán.

Việc nước Đức

Bỉ nghị đã tỉ nghiệm một thứ hỏi k-ông độc, tung ra thành một thứ sương mù, làm cho người ta không trông thấy tàu bay ở đâu cả.

Việc nước Ba-lan

Nghị-viện bỏ 243 về đối với 96 về ưng chuẩn một khoản sửa đổi hiến-pháp cho phép có quan tổng-thống tòa một cái công bố các luật pháp, và các sắc-lệnh, và nghe đọc đến lần thứ ba, thì để bỏ về ủy toàn-quyền cho chánh-phủ.

Việc nước Nhật-bản

Vì tiền franc hạ xuống, và tiền viện tăng lên, các nhà buôn bán lo rằng sự buôn bán sẽ sa nước Nhật với nước Pháp vì thế bị tổn-thiệt. Hàng hóa Nhật xuất-cảng giảm đi, và hàng hóa Pháp nhập-cảng lại nhiều lắm.

Việc nước Hoa kỳ

Các việc M. Schacht, quản đốc nhà Đức quốc ngân-hàng, và M. Mellon thương-cgbị với nhau thì rõ rằng nước Đức không thể bảo đảm được việc thi-hành chương-trình Dawes.

Việc ở Ú.-đại-lị-á

Ở tây bộ Úc-đại-lị-á vẫn lại lôi, các cầu bị đổ. Ở Tây-nam Victoria bị bão to, cây cối nhà thổ bị đổ, rừng trại bị hủy hoại cả. Có nhiều người chết. *(Indopacifi).*

Việc Trung-hoa

Ngày 19 Juillet 1926

Lại có một cuộc liên-minh bảy tỉnh

Thời cục nước Tàu, hiện về mặt bất-ổn hẳn vào cuộc chiến tranh, quân Ngô-tương họp sức đánh Quốc-dân quân, chưa phân thắng phụ, thì ở miền Nam lại có cuộc biến động lớn, có lẽ lại diễn ra cuộc chiến tranh nữa mà lại kịch liệt hơn, là cuộc bảy tỉnh liên minh để đánh lại tỉnh Quảng.

Vì Tôn-truyền-Phương ở Giang-tô có điện cho Trương-giới-Thạch ở Quảng-đông nhờ nên can dự vào việc chiến tranh ở Hồ-nam, nên kíp hoãn quân Bắc-phạt lại. Nhưng Tướng không giải lời quân Bắc-phạt tức tiến. Thấy vậy Tôn sợ hại đến uy vọng và địa-bàn của Tôn nên lập tức cắt đại biểu đi liên kết các tỉnh lân cận để cùng đối phó với Tướng. Hiện sự điều đình đã xong, tỉnh nào một quân đội giang, Âu-hay, Giang-tây, Phúc-kiến, Hồ-nam, Hồ-bắc, cử Tôn-truyền-Phương làm minh chủ, Triệu-Hằng-Dịch làm tổng chỉ huy cả bảy tỉnh. Tất cả bảy tỉnh hợp quân 15 vạn để xuống đánh Quảng-đông.

Nếu vậy thì miền Tây Nam nước Tàu lại bị một phen tao nhiễu hơn nữa.

(Dịch báo Tàu)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Bấy lâu nay tôi xem thật-lục thấy ai có điều gì về đường pháp-luật mà có trợ ngại, hễ hỏi đến ngài thì ngài cũng tận tâm lắm mà giải đáp cho. Nay tôi có việc sau này xin nhờ ngài chỉ bảo cho, thì tôi lấy làm cảm tạ vô cùng:

Nhân anh em trong làng tôi rủ bàn với nhau rằng: đương lúc bây giờ thì ai cũng còn mạnh khỏe, miễn thiếu lực cường, làm cho đủ ăn tiêu thì có khó gì đâu. Nhưng cái tuổi già hầu này có được mãi thế đâu, đến khi già cả, đầu bạc răng long, hai đầu gối xệp lại một, phỏng thì nay đau mai ốm, trong nhà gặp có thì chẳng hề chi, nếu trong nhà hầu bách thì khó nỗi độ khẩu.

Nghĩ vậy, chúng tôi định trong lúc thanh-niên, đồng tiền dễ kiếm, thì góp lại mỗi ngày vài xu, đưa cho một người, bắt cứ làm gì có lời thì làm, để để sau già yếu mà tiêu dùng.

Trong hội cũng đến chừng vài mươi người.

1° Vậy tôi hỏi như thế có điều gì trở-ngại không?

2° Có phải xin đơn quan mà lập không?

LỜI ĐÁP. — Lập hội như hội ấy, không phải xin phép gì cả.

Nhưng ông lại gì cái thể quan-nhà, ở chốn thôn quê, các ngài bỏ bắt thế nào mà chẳng được, thiếu gì cách vu oan, nào là lập hội bí mật, nào là âm-mưu chuyện này chuyện khác. Nếu ông muốn tránh khỏi những sự phiền nhiễu ấy về sau, thì nên viết một bức thư gửi *recommandé* trình quan Công-sứ tỉnh biết rằng, ông định lập hội như thế. Cái thư ấy đi, nên chép một bản giữ lại và dán cái giấy biên-lai của sở Bưu-điện vào thì không ngại gì cả.

Pb. L.

VIỆC HANOI

Những lời rao vặt

(Les petites annonces classées du T. B. T. V.)

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này, lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 $ 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 4 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế, lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 $ 20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn báo, bản-quán xin tính rẻ đi một nửa tiền.

B. Q.

Khí-tiết

7 giờ 27 độ

Gia thêm [illegible]

Gạo hạng nhất, một tạ		10 $ 25
— nhì,	—	9 70
— ba,	—	9 25
Thóc hạng nhất,	—	5 60
Bắp ngô	—	4 65

Giá hạc. — Kể từ ngày 26 Juillet 1925, giá hạc ở khu Nhà nước định là 22 $ 50.

Tỉ giá quốc-trái:

Ngày 21 Juillet 1926

3 %	hoàn dần		80 $ 00
3 ½ %	hoàn dần		86 $ 25
4 %	vĩnh-viễn	1917	37 $ 25
4 %	»	1918	36 $ 50
5 %	»	1920	41 $ 25
5 %	hoàn dần	1920	58 $ 00
4 %		1925	99 $ 00

Ngày 23 Juillet 1926

3 %	vĩnh-viễn	49 $ 25
5 %	19.5-1936	50 $ 90

Tin tàu. — Tàu *Song-bo* đến ngày thứ năm 29 juillet hồi 6 giờ sáng ở Haïphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haïphong chuyển xe lửa hồi 20 giờ 7 phút tối hôm thứ tư 28 juillet.

Tin đường sá. — Vì nước sông Kỳ-cùng lên mạnh, nên đường Cao-bằng và Monkay hồi đi lại lắm. Nước sông Kỳ-cùng ở Thất-khê, đo được 5 m. 70 mực hôm!

Con đường thuộc địa số 1, tại cây số km 58 và 63 (Phủ lạng-thương) nhiều chỗ ngập.

Việc cải-lương hương-chính. — Mới đây quan Thống-sứ Bắc-kỳ có thông-tư cho các quan Công-sứ các tỉnh một tờ châu tri hỏi về việc cải-lương hương chính ở các tỉnh kết quả ra làm sao, thì làm một tỷ riêng trình ngài rõ. Ngài có dặn các quan tỉnh về cách thức thi hành những lệ mới trong các xã tỉnh nào, về những sự hoàn cải trong việc quản trị hương-thôn mà lệ mới đã xuất nhân thế nào, những điều lầm cần còn có hay không. Sau nữa ngài lại hỏi rằng sự cần dùng sửa đổi chưa và thì lệ thi-hành đã coi như là nhất định chưa, nhận dịp đã hiểu rõ chưa thì lệ lệ về việc cải lương có theo được đúng không và có đề theo không?

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cúi Hồ Pathmus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cái ý nghĩa đạo nghị định ngày 12 Août 1921 cải-lương hương chính, không nói thì ai cũng biết rằng bay làm mà hợp thời lắm, song có một điều mà quốc dân ai cũng biết, là cách thi-hành việc cải lương lại thêm một mối làm gian cho các quan Annam không khác gì việc bắc cầu tổng lý. Bởi đó, trong tỷ trình của các quan sai-tri đầu tỉnh độ về phủ Toàng-sứ sau này ít lắm không có, không có là tại các ngài không thể biết được, chứ không phải là các ngài biết mà làm ngơ đâu.

MUỐN BÁN

Một bọn xe ô-tô cũ, các kiểu, giá rất rẻ.

Hỏi tại S. T. A. I. phố Henri Rivière, Haiphong.

5.728

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan-nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ: « COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Cassaux ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.

3002

KỲ TÊN KHONG RO

Bạn quản xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi báo-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quán ký, để cho người làm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thân quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi báo-quán không biết số mà trả lời.

Việc ông tuyên trần-văn-Tốn tại tòa Thượng-thẩm. — Như lời bản quán đã đăng trước, chiều hôm nay hồi 3 giờ tòa Thượng-thẩm họp xử việc M. Trần-văn-Tốn là tri-huyện trong khi nhậm chức ở huyện Tam-nông thuộc về đại lý Hưng-hóa tỉnh Phú-thọ bị thưa về việc phạm trễ hai việc xét những đơn tố giác về hai việc ăn mạng xảy ra trong hạt. Nhưng trước khi thuật việc M. Trần-văn-Tốn chậm trễ việc quan hãy xin lược thuật lại hai việc ăn mạng xảy ra ở hạt Tam-nông, mà trước kia bản quán đã đăng rồi:

Nguyên tên Phạm-đình-Thịnh ở người làm nghề chữa giầy giép ở đại-lý ấy, hiện đã sinh được một đứa con gái. Trước đã định xe tơ kết tóc với nhau cho trọn một đời. Sau vì lỗ vợ đã già, mà chồng hãy còn trẻ và nói nhau nhà ngăn trở không cho lấy nhau, mới sinh lòng phụ nghĩa tình xưa, bỏ mẹ con thị Chuột không nhìn nhận gì nữa để lấy vợ khác. Song thị Chuột là người đảo đề, biết tên Thịnh sắp cưới vợ, mới tìm hết cách phá việc cưới xin ấy. Ngày 3 tháng 9 tây năm 1925 tên Thịnh mới lập tâm hại mẹ con thị Chuột để cưới vợ khác. Tên ấy thuê tiền tên Nguyễn-văn-Bích là một đứa liều lĩnh ở vùng ấy, rồi thông đồng với nhau, lừa mẹ con thị Chuột đưa đến quãng đồ vắng vẻ, rồi hạ thủ cả hai mẹ con, buộc đá vứt xác xuống sông làm cho mất tang đi, (việc này trước đã đăng rõ ràng và tòa nam án tỉnh Phú-thọ đã xét ra, làm án phạt tên Thịnh và tên Bích phải khổ sai chung thân ngày 2 tháng 3 năm 1926 và tòa Thượng-thẩm đã y tại ngày 25 tháng 5 năm 1926).

Vì việc án mạng mẹ con thị Chuột ấy tại-tiếng M. Trần-văn-Tốn đã biết tình hình ngay ngày hôm sau là ngày 4 tháng 9 năm 1925 rồi thì phải, vì ngày hôm ấy người nhà tên Thịnh đến có vào nhà ông Huyện hai lần: một lần vào hồi 7 giờ sáng và một lần vào hồi 9 giờ đêm. Và lại hôm 7 tháng 9 trưởng phố ở phố thị-Chuột có trình rằng không biết mẹ con thị Chuột đi đâu mất, thế mà ông Huyện cũng chẳng trình báo với quan trên mà cũng chẳng cho đo xét gì cả. Lại đến ngày 12 tháng 9 người chủ nhà thị Chuột ở thuê cũng có làm đơn trình về việc mẹ con thị Chuột đi đâu mất, mà ông Huyện vẫn điềm nhiên như không không cho đo xét gì cả, và ngày 13 tháng 9 trong khi quan Đại-lý đi vắng, ông đến đến tìm ông Huyện hỏi về hai việc ăn mạng ấy và hỏi tại sao không đi trình quan Đại-lý, thì ông Huyện lại trả lời rằng không có đơn kiện, và lại số 15 mẹ con thị Chuột đi đâu chưa về chắng. Nhưng có lẽ nào ông Huyện không biết một tỷ gì về hai việc ăn mạng ấy nào là đơn trình báo, nào là hàng phố đều đến cũng đến rằm lên là mẹ con thị Chuột bị giết. Mãi đến ngày 14 tháng 9 lúc thấy quan Đại-lý đã rõ hai việc án mạng ấy đến hỏi, thì mới chịu nói đã rằng mới được tin từ ngày 12, hiện đã cho đo xét rồi. Tuy có làm cẩn quan Đại-lý thì sự ông Huyện Trần-văn-Tốn chưa giam hai việc ăn mạng mẹ con Thị-Chuột đã rõ ràng, nhưng không rõ vì ăn tiền hay vì lẽ gì, mà ông Huyện chưa giam đi như thế.

Hồi thì ông Huyện Trần-văn-Tốn nhất định khai là hai việc ăn mạng ấy mãi đến hôm 12 tháng 9 mới biết, mà khi biết thì vừa cho người đi đo xét ngay và vừa thảo tờ bẩm ngay, nhưng vì hôm sau quan Đại-lý đi vắng, nên không bẩm được. Ông Huyện lại khai rằng vì quan Đại-lý không bằng lòng về việc đòi tiền phí tổn mình đã xuất ra mở hội ngày 14 tháng 7 năm 1925 nên mới nhân trong hạt có xảy hai việc ăn mạng mới bẩm buộc lỗi như thế để cốt làm bại.

Việc này còn đương xét chưa xong.

Ban hành-chính của miền thượng-du. — Ngày 24 juillet vừa rồi, quan Tổng-sứ Bắc-kỳ có ký nghị-định mở ra ban hành-chính miền thượng-du (section administrative de la haute Région) phụ-thuộc với trường Pháo-hồ. Mục-đích mở ra ban học này cốt để đào-tạo lấy các người giúp việc, nhất là các chận thư-ký thông-ngôn cho các công-sở lại các tỉnh về thượng-du Bắc-kỳ.

Trong một số báo sau, bản quán sẽ dịch đăng đạo nghị-định ấy.

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

3001

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trùng-trị xử những việc sau này:

Ăn cắp cái điếu thuốc lá — Hoàng-văn-Y là thợ mộc đã ba lần can án rồi, một hôm thấy M. Aubry đứng ở bờ hồ mải xem những người câu cá, thò ngay tay vào túi áo ăn cắp cái điếu bát thuốc lá. Bị giữ một người tên là Đỗ-văn-Tỷ đứng bên đẩy tréng thấy rắm ngay được quả tang. Bởi thì tên Y khai rằng nhặt được ở chỗ có chứ không phải lấy ăn cắp. Nhưng vì có từng có án tòa phạt tên ấy 3 tháng tù.

Ăn cắp cà phê. — Phạm-văn-Huy bị tố giác rằng với lễ tên Trần-văn-Tung (lễ này đã bị làm án phạt rồi) ăn cắp cà-phê của điền chủ M. Borel ở Sơn-tây nay được quả tang. Bởi thì Huy khai rằng nhặt được ở chỗ có chứ không phải lấy ăn cắp. Nhưng vì có từng có án tòa phạt tên ấy 3 tháng tù.

Bột tỏi. — Đỗ-văn-Tư làm công cho một hiệu bán đồ thêu ở Tỉnh Bắc-ninh bảy bán ở Hội chợ năm ngoái. Khi tan hội, chủ hiệu cất những hàng thêu còn lại đáng giá là 500 đồng để số vào va-li đem đến để ở nhà trọ rồi đi xem hội phiên. Trong khi ấy Đỗ-văn-Tư đến nhà trọ lấy cái va-li hàng hóa ấy nói dối là chủ sai đến lấy rồi đem đi cất tiền. Hỏi thì tên ấy thú nhận cả. Tòa phạt Đỗ-văn-Tư 15 tháng tù.

Đày tới bất lương. — Đào-văn-Nội làm bồi ở trại Tỉnh Tây đi lấy 60 của nước đá ở nhà máy nước đ... trong khi đi đường tên ấy ăn cắp mất 15 cân nước đá đem bán lấy tiền. Tòa phạt Đào-văn-Nội 2 tháng tù.

Giả mạo. — Lộ-Nghi trước làm công cho một hiệu buôn, hiện nay không có việc làm, giả mạo bảy cái giấy bon bắt chước chữ ký của M. Beagre rồi đưa cho công đồng là Đỗ-xuân-Hợp làm nghề nấu bếp đi đến các hiệu lấy hàng vừa hiệu tây hiệu khách vừa hiệu ta. Nhưng khi đưa bông đến hiệu Hop-Seng lấy hàng thì người thì phát hiện là bông giả mới nằm lấy giấy sở Cảnh. Bởi thì chứng đều nhận cả. Tòa hỏi chứng xong tuyên án phạt hai tên giả mạo mỗi tên 2 năm tù.

ĐÁM CƯỚI NÊN ĐI Ô-TÔ

Xưởng Aviat — Hanoi

Có cho thuê 6-46 lịch-sự 20$ một ngày. Không kể tiền xăng và tiền sửa sang. 0 p. 20 một kilomètre, mà 200 km đường thượng hạ. 0p.18 một cây.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khám đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$ 15
Tiền cước thường . . 0, 05
Tiền cước Recommandé thêm 0, 10

Thư và mandat gởi cho:

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI

5701

Số 26

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỬU-MỤC dịch thuật

Phan nhân-mỹ nghe nói, hầm hầm nổi giận, liền ngảnh lại hỏi các tướng rằng:

— Nào các tướng! Ai là người dám ra trận trước để bắt đứa thất-phu ấy?

Nói chưa dứt lời thì *Hồ điền-tiên* đã mặn giáo thúc ngựa tiến ra trước trận, đề đánh cùng với đánh *Dương* lệnh-công. *Dương điền-chiêu* thấy vậy, với vàng thúc ngựa ra trận trước, đề đánh *Hồ-điền-tiên*.

Hai bên giao-chiến *hơn* hai mươi hợp mà chưa phân thắng bại. Bỗng nghe trong trận quân *Tống* nổi hiệu thu quân về trại. Số là *Tống Thái-tôn* trông thấy con nhà bọ *Dương* tranh-thị những tay anh-hùng hào-kiệt, có ý muốn chiêu-dụ, cho nên mới hiệu thu quân.

HỒI THỨ X

Đêm hôm ấy, *Tống Thái-tôn* vỗ đinh, muốn nhìn lo ngại, không biết đàng kế gì mà chiêu-dụ cha con nhà bọ *Dương* cho được.

Bấy giờ *Bát-vương* biết ý *Tống Thái-tôn*, liền bởi:

— Bệ-hạ muốn rằu lo nghĩ, hà chẳng phải có ý muốn chiêu-dụ cha con nhà bọ *Dương* đó chăng?

Tống Thái-tôn nghe nói, giật mình kinh sợ mà hỏi rằng:

— Nhà-ngươi có nghĩ được điều-kế gì không?

Bát-vương lạy dập đầu mà tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Cứ như ý kẻ hạ-thần thiển nghĩ thì nên sai người đến *Hồ-đông*, dùng lễ phân-giải, tự khắc cha con nhà bọ *Dương* phải về với ta.

Tống Thái-tôn xét ý lão mừng rỡ mà phán rằng:

— Kế ấy rất diệu! Chi ngại không biết sai ai.

Bát-vương nói:

— Việc này chỉ sai *Dương-quang-mỹ* đi thì thật được vẹn-toàn.

Bấy giờ *Dương-quang mỹ* đang đứng ở bên cạnh, liền qui xuống mà tâu rằng:

— Kẻ hạ-thần xin vâng mệnh.

Tống Thái-tôn mừng rỡ, ngay ngày hôm ấy sắp cho *Dương quang-mỹ* một nghìn lạng vàng và một nghìn tấm lụa để đi sang *Hồ-đông*. *Dương-quang-mỹ* vâng mệnh, thẳng đường đi gấp ngày đêm, sang đến *Hồ-đông*, tìm vào đinh *Triệu-tooi*.

Tới nơi chuyện *Triệu-tooi* nguyên là một người bảy-tôi yêu của *Lưu-quảo*. *Triệu-tooi* nói gì, *Lưu-quảo* cũng nghe lời. Bấy giờ *Dương-quang mỹ* đem tiền đút lót cho những người hầu gần để dượm cho yết kiến *Triệu-tooi*.

Khi vào tới nơi, *Mỹ* dâng các đồ vàng lụa. *Triệu tooi* vốn là kẻ tiểu-nhân, thấy lại liền tham, mới mừng-rỡ mà hỏi *Dương-quang-mỹ* rằng:

— Đại-nhân là một bậc trọng-thần ở thiên-triều, có sao lại sẽ lòng yêu-mến đến lão-phu này, hay là muốn chỉ-giáo điều gì thì lão phu này dám xin vâng mệnh.

Dương-quang-mỹ nói:

— Cứu-công tôi vẫn hiết *Hán-chiêu* rất yêu đại-nhân. Bệ-nhân nói gì, *Hán-chiêu* cũng theo, bởi vậy mới sai tôi sang đây để giải bảy ý kiến: *Hồ-đông* với *Trung-quốc*, xưa nay chẳng có thù-oán gì với nhau. Bệ-hạ đem quân tới đây là có ý muốn cùng nhau giảng-hòa, chỉ vì cha con nhà họ *Dương* cậy mình dũng-lực, khiến cho hai nước không được tình hòa-hiếu. Vả bệ-hạ đánh thua thì tai-vạ lây đến *Hồ đông* phải chịu; mà kẻ hạ đánh được thì cũng chẳng ngày thâm kiêu-ngạo, tất sau *Hán-chiêu* cũng thân kế lực mà sự đại-nhân, đại-nhân quyết không được *Hán-chiêu* tin yêu như trước vậy. Chúa-công tôi muốn nhờ đại-nhân nói giúp một câu, khiến *Hán-chiêu* không đe kẻ hạ thì tự-khắc hễ khi phải rất quân về. Bấy giờ chúa-công tôi nên cùng đại-nhân giảng-hòa, khiến *Hồ-đông* và Trung-quốc, từ nay hai nước coi nhau như anh em một nhà. Tôi chẳng rằng khi ấy *Hán-chiêu* cũng phải có lòng qui-trọng đại-nhân, mà chẳng còn ai tranh công với đấy được nữa! Dám xin đại-nhân nghĩ kỹ nghĩ lại cho kỹ.

Triệu-tooi vừa thấy lễ nhiều, vừa nghe nói ngọt, mới sinh lòng gỉ-ngờ ghét cha con nhà họ *Dương*. *Triệu-tooi* liền bàn riêng với *Dương-quang-mỹ* rằng:

— Đại-nhân cứ yên lòng! *Triệu-tooi* này đã có cách khu-xử, thế nào cũng thu được cha con nhà *Dương-nghiệp* mới nghe.

Triệu-tooi khuyên dỗ *Dương-quang-mỹ* rồi lại sắp đặt tiệc mời *Dương* ở lại. *Triệu-tooi* ngồi trên, *Mỹ* ngồi dưới. *Triệu-tooi* bảo *Mỹ* rằng:

— Nhà-ngươi là người Hán mà lại nhận lễ-vật của *Tống*, mà lại đến đây nói những điều gian-giảo, khiến cho *Hán-chiêu* nghe lời mà đem binh về, thì *Hồ-đông* ta ắt phải chịu thua *Tống*, thì nhà-ngươi có tội với ta, ta sẽ đem chém đầu mà tế cờ.

Dương-quang-mỹ nghe nói, thất kinh, vội vàng giải-thích rằng:

— Tôi đến đây là có ý muốn giảng-hòa cho hai nước, chứ không phải là có ý gì khác.

Triệu-tooi nói:

— Nhà-ngươi đã có ý giảng-hòa, thì phải đem cha con nhà họ *Dương* về đây cho ta, ta sẽ tâu với *Hán-chiêu* cho.

Dương-quang-mỹ nói:

— Kẻ hạ-thần xin vâng mệnh.

Triệu-tooi nghĩ vậy, mới đem vàng lụa ra cho *Mỹ* phải cho mình quan mà thôn-tín, để ngày đêm đi phao-ngôn rằng *Dương nghiệp* giao-thông với vua *Tống*, định phản-bỉnh cùng đánh *Hồ đông*. Khi thành-công rồi, vua *Tống* sẽ chia đất *Hồ đông* phong cho *Dương-nghiệp*.

Triệu-tooi đã đăng sách phao-ngôn như thế, lại mật sai người thông báo với quân *Tống*, bảo đừng ra đánh, cứ giữ yên trong mười ngày hoặc nửa tháng, tự khắc thành-công.

Tống Thái-tôn nghe được tin ấy, mới lấy làm mừng-rỡ, hỏi *Dương-quang-mỹ* rằng:

— Việc này có thể ưu chắc được hay không?

Dương-quang-mỹ nói:

— Kẻ hạ-thần xem *Triệu-tooi* thì thật là một kẻ tiểu-nhân, chỉ biết tham lợi trước quyền, thế nào cũng đem lòng gian-giảo *Dương-nghiệp*, vậy việc này có thể ưu được. Bệ-hạ nên truyền binh sắm sửa trại quảng phải giữ cách cố-thủ, không được ra đánh, để làm kế phản-gián, khiến cho *Hán-chiêu* có ý nghi cho con họ *Dương*. Bọn hai chúng có hiềm-khích với nhau, bệ hạ-thần xin vâng mệnh sang chiêu-dụ cha con họ *Dương*, bấy giờ hai nhiều binh-mã, ở *Sơn-hậu* kéo, đến cả về trong tay ta vậy.

Tống Thái-tôn về tay khen phải, rồi truyền lệnh cho các trại quân đều và một câu hỏi về vạn vật học hay về sinh học, hạn 1 giờ 1/2, nhân 1);

5) Một kỳ thi về (hạn 2 giờ, nhân 1);

6) Một kỳ thi chữ viết (lấy bài viết ấm-tả, nhân 1).

Kỳ thi viết, thí-sinh phải được ít ra số thấy là 110 điểm và ít ra bài thi về sư-phạm được 24 điểm thì mới được dự kỳ thi vấn đáp và thực hành.

Điều thứ 16. — Kỳ thi vấn-đáp và thực hành gồm số:

1) Một bài tập đọc, giảng nghĩa, nhân 2;

2) Hỏi về số-kỳ địa-dư nhân 1;

3) — toán-pháp — 2;

4) — vật lý học và vạn vật học nhân 1;

5) Dạy học trong 1 giờ 1/2 trước mặt hai viên giáo-đồng tại các lớp đồng-ấu, dự-bị và sơ đẳng học làm một bay khóng, tại trường Thực-hành (nhân 2);

6) Điểm số về sự chuyên-nghiệp (nhân 1) do lấy số tổng cộng ở các số trung-bình sau này:

a) Điểm số trung bình do các hồi dạy kiểu mẫu thí-sinh làm trong năm thứ hai (nhân 1);

b) Điểm số trung-bình do các hồi thí-sinh đi tập dạy học tại trường Thực-hành, về năm thứ hai (nhân 1).

Chỉ thí-sinh nào cộng cả điểm số các bài thi viết, thi vấn-đáp và thực hành cả thảy ít ra được 210 điểm, thì mới thật được trúng-tuyển.

Điều thứ 17. — Học trò nào đỗ tốt nghiệp thì ông Đốc trường Sư phạm sẽ cấp cho một cái văn bằng. Bằng ấy có phê theo như sau này:

Thứ:	ít ra trung-bình được	10 điểm;
Bình thứ:	»	»	12 điểm;
Bình:	»	»	14 điểm;
Ưu:	»	»	16 điểm;
Hội đồng khen:	»	»	18 điểm.

Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

LE DOUBLE AMOUR

Chuyện một người đàn-bà gặp phải cảnh mình đối-biến vì người yêu-mến của mình quá mê-hám cơ-học đến nỗi chẳng thông gì đến đứa con mang ở trong bụng, mà bỏ xứ đi xa. Người đàn-bà chịu mang tiếng nhục ở đời, ở chung-nghĩa với người xa vắng và nuôi con được thành khôn-nhớn. Và sau cha con vợ chồng được đoàn-tụ sung-sướng. Phim này rất hay, nhiều cảnh rất cảm-động, xem có ly-thú xin mời các quý khách chiếu cố đến rạp:

CINÉMA PALACE Hanoi

Từ thứ-tư 21 đến thứ-ba 27 Juillet 1926.

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	25 Juillet hồi 6 giờ	26 Juillet hồi 6 giờ	Nước lên xuống
Lao-kay	77.29	»	77.34
Yên-bày	28.66	28.66	28.66
Việt-trì	14.00	»	14.38
Hanoi	9.59	9 62	9.75
Vạn-yên	9.00	»	»
Hòa-bình	7.05	»	7.95
Tuyên-quang	5.40	5.60	8.50
Phú-đoan	2.38	»	22.03
Phả Yên-bình	1.55	»	»

Nước sông Hanoi ngày mai có lẽ lên . . . . . 10 m 25

Trên sông Thái-bình

	25 Juillet hồi 6 giờ	26 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	21.50	25.91
Lim	6 40	7.55
Phả-lạng-thương	3.80	4.90
Đáp-cầu	4.01	4.92
Phả-lại	3.41	4.11

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

PAR VICTOR HUGO

(Suite)

Chaque fois qu'il passait devant une de ces maisons isolées qui côtoient parfois les routes, il se disait : il y a pourtant là-dedans des gens qui dorment !

Le trot du cheval, les grelots du harnais, les roues sur le pavé, faisaient un bruit doux et monotone. Ces choses là sont charmantes quand on est joyeux et lugubres quand on est triste.

Il était grand jour lorsqu'il arriva à Hesdin. Il s'arrêta devant une auberge pour laisser souffler le cheval et lui faire donner l'avoine.

Ce cheval était, comme l'avait dit Scaufflaire, de cette petite race du Boulonnais qui a trop de tête, trop de ventre et pas assez d'encolure, mais qui a le poitrail ouvert, la croupe large, la jambe sèche et fine et le pied solide ; race laide, mais robuste et saine. L'excellente bête avait fait cinq lieues en deux heures et n'avait pas une goutte de sueur sur la croupe.

Il n'était pas descendu du tilbury. Le garçon d'écurie qui apportait l'avoine se baissa tout à coup et examina la roue de gauche.

-- Allez-vous loin comme cela ? dit cet homme. Il répondit, presque sans sortir de sa rêverie :

-- Pourquoi ?

— Venez-vous de loin ? reprit le garçon.

-- De cinq lieues d'ici.

-- Ah !

— Pourquoi dites-vous : ah ?

Le garçon se pencha de nouveau, resta un moment silencieux, l'œil fixé sur la roue, puis se redressa en disant :

-- C'est que voilà une roue qui vient de faire cinq lieues, c'est possible, mais qui a coup sûr ne fera pas maintenant un quart de lieue.

Il sauta à bas du tilbury.

— Que dites-vous là, mon ami ?

-- Je dis que c'est un miracle que vous ayez fait cinq lieues sans rouler, vous et votre cheval, dans quelque fossé de la grande route. Regardez plutôt.

La roue en effet était gravement endommagée. Le choc de la malle-poste avait fendu deux rayons et labouré le moyeu dont l'écrou ne tenait plus.

— Mon ami, dit-il au garçon d'écurie, il y a un charron ici ?

— Sans doute, monsieur.

— Rendez-moi le service de l'aller chercher.

— Il est là, à deux pas. Hé ! maître Bourgaillard ! Maître Bourgaillard, le charron, était sur le seuil de sa porte. Il vint examiner la roue et fit la grimace d'un chirurgien qui considère une jambe cassée

-- Pouvez-vous raccommoder cette roue sur le champ ?

— Oui, monsieur.

— Quand pourrai-je repartir ?

-- Demain.

Demain !

Il y a une grande journée d'ouvrage. Est ce que monsieur est pressé ?

— Très pressé. Il faut que je reparte dans une heure au plus tard.

— Impossible, monsieur.

— Je payerai tout ce qu'on voudra.

— Impossible.

— Eh bien ! dans deux heures.

— Impossible pour aujourd'hui. Il faut refaire deux rais et un moyeu. Monsieur ne pourra repartir avant demain.

-- L'affaire que j'ai ne peut attendre à demain. Si, au lieu de raccommoder cette roue, on la remplaçait ?

— Comment cela ?

— Vous êtes charron ?

-- Sans doute, monsieur.

— Est-ce que vous n'auriez pas une roue à me vendre ? Je pourrais repartir tout de suite.

-- Une roue de rechange ?

— Oui.

— Je n'ai pas une roue toute faite pour votre cabriolet. Deux roues font la paire. Deux roues ne vont pas ensemble au hasard.

-- En ce cas, vendez-moi une paire de roues.

— Monsieur, toutes les roues ne vont pas à tous les essieux.

— Essayez toujours.

— C'est inutile, monsieur. Je n'ai à vendre que des roues de charrette. Nous sommes un petit pays ici.

— Auriez-vous un cabriolet à me louer ?

Le maître charron, du premier coup d'œil, avait reconnu que le tilbury était une voiture de louage. Il haussa les épaules.

- Vous les serrangez bien, les cabriolets qu'on vous loue ! J'en aurais un que je ne vous le louerais pas.

— Eh bien, à me vendre ?

— Je n'en ai pas.

— Quoi ! pas une carriole ? Je ne suis pas difficile, comme vous voyez.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Khách-sầu-thuyết của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Mỗi khi ông đi qua một cái nhà cho-vơ quãng-vãng hai bên vệ-đường thiên-lý thường hay có, thì ông lại bụng bảo dạ rằng: Trong những nhà này tất có người đương ngủ.

Bốn móng ngựa bong trên đường cái, tiếng nhạc long nhong, tiếng bánh xe lăn trên đá-trải, hầy nhiều thứ góp lại thành ra một thứ tiếng êm như ru, ri-ri bên tai. Những âm-thanh cảnh-sắc tả-chân ra đó, lúc vui thì nó thực vui, mà lúc đã buồn thì không gì sầu-thảm cho bằng.

Khi ông đến *Hesdin* thì trời đã bạch-nhật. Ông đỗ lại trước một cái quán, cho ngựa thở và để lấy cỏ cho ngựa ăn.

Con ngựa ấy cứ theo như lời lão *Scaufflaire*, là một giống ngựa nhỏ ở đất *Boulogne*, hời to đầu, hời lớn bụng, mà cổ lại nhỏ, nhưng được cái ức rộng, khẩu đuôi rộng, bốn vó chắc nịch, mà móng thì vững. Giống ngựa này xấu, nhưng được cái mạnh-khỏe lại không hay có tật. Trong hai tiếng đồng-hồ con ngựa đi được năm dặm mà trên mông không có một dòng mồ-hôi.

Ông đứng nghỉ lại mà không xuống xe. Tên bồi ngựa trong quán đem cỏ ra, thình-lình cúi xuống có ý nhìn bánh xe bên tay trái, rồi hỏi ông rằng :

— Xe thế này mà ông còn đi xa nhiều nữa ư?

Ông vẫn ở yên trong cơn vơ vẩn mà hỏi lại rằng:

— Thế sao?

Thằng-bé lại hỏi:

— Ông đã đi bao nhiêu dặm mà đến đây?

— Ta đi được năm dặm rồi.

— Ả!

— Sao mi lại kêu ả?

Tên bồi ngựa lại cúi xuống, lặng yên mà ngắm bánh xe một hồi nữa, rồi ngẩng lên mà nói rằng:

— Cái bánh xe này vừa đi được năm dặm mà đến đây, sự ấy thời có lẽ, nhưng chắc hẳn được rằng từ đây thì không đi nổi được chia tư một dặm nữa.

Bấy giờ ông mới nhảy xuống đất, hốt-hoảng mà hỏi rằng:

— Mày nói gì thế, thằng này?

— Tôi nói rằng ông mà đã đi được năm dặm đường, mà cả người cho đến xe với ngựa chưa lăn xuống cái hố sâu nào bên đường cái, thì thật là phép lạ. Ông hãy nhìn xem.

Quả-thị cái bánh xe đã gãy hai nơi rất cần. Thì ra giữa lúc xe phải xe thư, cái càng xe thư đâm vào đã giập mất hai tai-hoa, lại long cả ốc bánh, cái danh-ốc đầu trục đã sắp phăng ra. Ông bèn hỏi thằng-bé :

— Ở đây có nhà nào chữa xe không mày?

— Thưa ông có chứ

— Thế mày đi đón hộ tao.

— Ở kia rồi, hai bước tới nơi. Ối ông *Bourgaillard* lại đây!

Bourgaillard tiên-sinh làm nghề chữa xe, lúc ấy đương đứng trước cửa, nghe tiếng gọi chạy lại, ngắm cái bánh xe, rồi nhăn mặt như thể một ông thầy mổ-xẻ đứng ngắm một cái chân gãy xương vậy.

— Có thể chữa ngay cho ta cái bánh xe này được chăng?

— Thưa ông được.

— Thế bao-giờ xong ta lại đi được?

— Thưa, ngày mai.

— Ngày mai ư!

— Thưa cả một ngày công không đủ, ông vội hay sao?

— Vội lắm. Chỉ trong một giờ nữa là chầy, ta lại phải đi mới kịp.

— Thế thời không thể sao được, thưa ông.

— Bao nhiêu tiền ta cũng trả.

— Bao nhiêu cũng chịu.

— Thế thời trong hai giờ đồng-hồ nữa vậy.

— Thưa nội hôm nay thời không được. Phải làm lại hai tai-hoa, một cái ốc. Thế nào cũng đến ngày mai ông mới đi được.

— Việc ta không thể chờ được đến ngày mai. Hay là đừng chữa nữa, thay quách cho tôi bánh xe khác?

— Thay thế nào?

— Nhà này làm nghề chữa xe?

— Hẳn đi rồi, thưa ông.

— Thế lại chẳng có cái bánh xe nào bán cho ta hay sao, như thế có phải ta đi được ngay không phải chờ.

— Khách muốn một cái bánh xe khác thay vào cho bánh gãy?

— Phải rồi.

— Nhà tôi làm gì có một cái bánh xe vừa vào xe ông được. Bánh xe thì có đôi. Ngẫu-nhiên làm chỉ có hai chiếc như nhau mà thôi.

— Nếu vậy bán cho ta cả đôi.

— Thưa ông, bánh xe nào có trục ấy, ngẫu nhiên vừa sao được.

— Thử cứ ướm vào xem.

— Thưa ông ướm làm gì mất công vô-ích. Ở đây tôi chỉ bán những thứ bánh xe chở đỗ. Đây là một chốn quê-mùa hẻo-lánh, không có chi hết.

— Đây có cỗ xe độc nào cho ta thuê chăng?

Người thợ chữa xe đưa mắt nhìn cũng đủ nhận ra rằng cỗ xe ông là cỗ xe thuê, bèn so vai mà rằng :

-- Xe người-ta cho ông thuê ông làm như thế kia, vì bằng tôi có một cỗ tôi cũng phải từ-chối.

— Không cho thuê thì bán cho tôi vậy.

-- Tôi không có.

— Chết nỗi ! lại không có đến một cái *xe-lợn* hay sao? Xe nào tôi đi cũng được mà, xem đây.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành bốn quyển, một bản chữ Pháp, một bản quốc-văn, bán giá như sau nay :

Quyển I	225 trang, bán.	0 $ 50	*Ở xa phải trả thêm tiền cước,*	
— II	203 —	0 45	*mỗi quyển.*	0 $ 20
— III và IV	189 —	0 35	*Cả bốn quyển gửi làm một*	
— V và VI	193 —	0 45	*gói*	0 40

Cuộc thi thơ

Của Hoàn-sơn-Quyên tặng

MMMMXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đế nửa nghìn chưa hồi hóa cỏ ấy.
Nhà quốc-học xưa còn nóc đó,
Bia khoa-giáp trước chửa rêu phong,
Văn-bảo đã nẩy nòi Hồng-Lạc,
Miếu mạo chưa già mặt Á-đông.
Này miếu tổ-sư, thành tổ-quốc,
Anh thư còn nhớ lưỡng anh-hùng.

MMMMIXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đô-hội là đây có phải không ?
Trong cuộc tân-trào Âu Á Mỹ,
Còn nền cổ-quốc Bắc, Nam, Trung,
Hơi đồng đương buổi say mùi tục,
Mõ gõ ai khua tỉnh giấc nồng,
Miếu đấy người đây thành-quách đó
Mảnh gương kim cổ để soi chung.

MMMMXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn tòa-nghiêm lửa vẫn nồng,
Bia đá li gan cùng vũ-trụ,
Cột-đồng nhẫn mặt với non sông,
Mở nền đã quá thời già-cả,
Giữ nếp còn mong bọn trẻ-trung,
Yên nước ai đừng quên tổ nhé,
Cung-tường nỗ để đứng ngoài trông.

Doãn-xuân-Ngọ

Thừa-phái huyện Ân-thi, Hưng-yên

MMMMXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu từ xưa mệnh mệch chung.
Lễ-nhạc nỗ nền công điện Lý,
Cương-thường đụng cột nước non Hồng
Hóa-công bút đậm đòng sông Nhị,
Thu-biếu gương soi đỉnh núi Nùng.
Nhắn nhủ làng nho trông đó tá,
Các cao bia thọ mộc hồ trong.

MMMMXXX I

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mấy nhận cung-tường bát-ngát trông.
Triều Lý mở mang nền triết học,
Non Nùng thắp thoáng ánh hoa-phong
Cổ-cung còn thoảng hương thi-lễ,
Cổ-miếu như truyền nỗng đạo-chung.
Con cháu rỡng tiên nên kỷ-niệm,
Công bồi khanh-tử ngõi đương chung.

Trần-văn-Ruật

Làng Quần-phương-thượng, Nam-định

MMMMXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không như này ngất Nhị Nùng,
Lễ-nhạc đường đàn nền nếp Lý,
Xuân-thu trở đậu nước non Hồng
Ngâm hồ Bảo-Giám lồng mây biếc,
Nhìn gác Khuê-văn chói bụi hồng,
Lịch-kỷ Trần Lê khí mới cũ,
Văn-chương khách ấy nghĩ nguồn sông

Bùi-văn-Ngọ

Làng Thịnh-liệt, Hà-đông

MMMMXXX III

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Miếu Không ngày nay vẫn kính trông.
Chín nhận cung-tường nền Lý trước,
Ba ngàn lễ-nhạc dấu Chu đông.
Trần Lê vận hội bia mờ tỏ,
Âu Á phong trào cảnh nhạt nồng,
Nùng Nhị trải bao trời đất ý,
Nguồn đông nước Tử bóng trăng trong.

Hoàng-viết-Hoán

Làng Quất-động, Hà-đông

MMMMXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Văn-miếu xây lên cõi Á-đông,
Chữ-nghĩa bảo-tồn hai chục triệu,
Tang-thương trải đã mấy mươi trùng.
Mưa Âu gió Á tràn sông Nhị,
Đàn Lý bia Lê ngất núi Nùng,
Hỡi khách tu-my ai đó tá,
Danh bia hãy đứng ngẫm mà trông

MMMMXL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây có phải không?
Trải Lý Trần Lê mà vẫn vững,
Khắp Trung Nam Bắc một lòng chung.
Âu-phong kia dấu đang truyền-bá,
Không giáo rồi ra vẫn kính sùng.
Thỏ-Tử gương thiên nêu nhớ lấy,
Râu mày khỏi thẹn với non sông.

Minh-Nhuận

Làng Biên-loan-hạ, Tuyên-quang,

(Còn nữa)

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ **0 $ 20** MỘT LẦN

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi tại 95, phố mới *Hanoi*. 5.742

Một miếng đất ngay cửa nhà điệm, ngót 500 thước vuông muốn bán ; hỏi tại M. Bùi-xuân-Tiên ; số 9 phố Neyret, *Hanoi*. 5.743

Muốn bán một khu đất đương làm nhà rỡ rang, muốn bán, giá hạ, chỗ trả tiền dần, hỏi tại bản quán. 5.744

Muốn bán một cái nhà số 85, phố hàng Cỏ (Gambetta). Hỏi ở đấy. 5.783

Muốn bán hẳn cái nhà mới kiểu tây phố Phúc-đường, số 225, ở Vinh. Hỏi Mme Quan-thị-Hữu cũng ở số nhà ấy. 5.778

Muốn bán một cái nhà có gác ở phố Bắc-Ninh số 2, tỉnh Nam-định. Hỏi tại hiệu Xuân-sơn, 65, phố hàng Giấy, Hanoi. 5.798

Bán một cái nhà lớn số 50, con đường Carreau (Phú nhi) mỗi tháng cho thuê được hơn một trăm đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.790

Muốn bán một miếng đất 773 thước vuông ở voie n° 9 sau sở mật-thám. Giá rất rẻ. Hỏi M. Phủ Thiện, 62 phố Bắc-ninh. Mua cả hay mua nửa cũng được. 5.802

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500 $ 00. Hỏi tại số 7, Julieu Blanc, Hanoi. 5.804

Muốn bán 130 thước đất ở phố Borgnis Desbordes bề mặt 4 m. 50 ngay vườn hoa Raymond trông sang định giá 25 $ 00 một thước. Hỏi tại 40, phố hàng Trống. 5.805

Đồn-điền, ruộng, trại
(Concession, rizières, propriétés rurales)

Bán lại cửa hàng
(Cession de fonds de commerce)

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Cho thuê một cái nhà ở đường Trường buổi, số 7. Hỏi tại bản-quán. 5.748

Cho thuê một cái nhà lớn, ở số 50, con đường Carreau (Phú-nhi), mỗi tháng hơn một trăm đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.789

Xe ô-tô
(Automobiles)

Xe-ngựa
(Voitures hippomobiles)

Một dịp rất tốt

Muốn bán một cái xe ngựa, kiểu panier, bánh cao-xu đỗ ngựa đủ cả. -- Giá rất rẻ. Hỏi tại bản quán. 5.760

DỊP TỐT ÍT CÓ

Bán một cái xe độc-mã, bánh cao-su, 4 chỗ ngồi, ngựa và đồ tốt cả ; giá 140 đồng. Hỏi tại số nhà 32 (nhà 3 tầng), con đường 85, đối ngạn nhà ở ông Cả-đạo Tín-lành, giáp chợ Hàng-da cũ. 5.785

Xe-nhà
(Pousse-pousse)

Bán xe nhà mùi cánh-dán, hiệu Verneuil đóng, bánh bơm, gọng đồng, chuông. Còn tốt, giá 85 $ 00. Hỏi ở 29, hàng Bông (trên gác). 5.793

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Bán Peugeot Grand-Luxe mùi cánh-dán. Còn tốt, giá 70 $ 00. Hỏi ở 29, hàng Bông (trên gác). 5.794

Muốn bán xe-đáp « Peugeot » còn mới nguyên -- Giá rất rẻ -- Hỏi tại M. Huấn, 61, Rue du Coton, Hanoi. 5.762

Đồ-đạc
(Mobiliers)

DỊP TỐT ÍT CÓ

Bán 1 cái bàn ăn, 4 cái ghế ton-nê, 3 cái bàn, toàn gỗ tốt cả, làm bàn-giấy hay các việc khác cũng được, giá rẻ. Hỏi tại số 32, (nhà 3 tầng) con đường 85, đối ngạn nhà ở ông Cả-đạo Tín-lành, giáp chợ hàng Da cũ. 5.800

Muốn bán lại một giá-hàng mới đóng bằng gỗ tạp. (6 tủ 3 quầy) chưa sơn, chưa kính, đóng rất chắc-chắn, rộng-rãi, kiểu đẹp, vốn làm hết 450 $ 00 nay xin tính rất hạ. Hỏi tại 119, phố hàng Bông. 5.807

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại bản-quán. 5.766

Vì không có chỗ nuôi nên muốn bán bớt 2 con chó săn. Hôm nọ đăng lầm phố, nay xin cải-chính lại số 20, phố Tiên-Tsin, Hanoi. Vậy ai muốn mua thì đến đấy mà hỏi. 5812

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đàng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.800

Đồ vàng bạc
(Bijoux)

Muốn mua
(On achète)

Cần tậu một cái nhà ở phố Paul-Bert hoặc giáp phố ấy cũng được, phải có cửa hàng để buôn-bán. Hỏi tại báo-quán. 5.762

Muốn mua đồ xử cổ, các hạng. Hỏi tại 97, hàng Cỏ (Gambetta) Hanoi. 5.753

Muốn tậu một con ngựa tây có thể đóng xe và cưỡi cũng được. Hỏi tại nhà-báo. 5.811

Tìm người làm
(Offres d'emploi)

Cần dùng một người thợ-mộc thật khéo để đóng đồ vẹt. Lương cao. Hỏi tại số 61, hàng Bông Hanoi. 5.810

La Circonscription des Travaux-Publics du Tonkin a l'emploi d'un très bon dactylographe pourvu du diplôme de fin d'études complémentaires Franco-annamites ou du brevet de l'Enseignement primaire supérieur. Adresser les références à l'ingénieur en Chef, rue Fellonneau à Hanoi, avant le 25 Juillet. 5.784

Cần một người cai thợ nề thật giỏi để làm hai cái nhà kiểu tây ở tỉnh Nam-định, ai muốn làm khoán thì lại hay gửi thư đến cho M. Chiêu-Phong Propriétaire, rue d'Haiphong, téléphone n° 69, Nam-định mà hỏi. 5.812

Người làm tìm việc
(Demandes d'emplois)

Có tiền cho vay
(Fonds à placer)

Ai muốn vay, nhưng phải có gia-sản tại Hanoi để thế-chấp thì hỏi tại phòng giấy viên quản-lý văn-khế Hanoi, phố hàng Bông thợ Rượm số 22. 5.796

Trường học
(Ecoles)

Trung-bậc. Học-hiệu có lớp dạy vụ nghỉ hè. 5.755

Tìm thầy dạy học
(Leçons)

Leçons de Violon. Musique. Solfège. S'adresser 4, Bd. Gia-Long. 5.801

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.
Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire : L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Mất đồ hẹn thưởng
(Perdus)

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Đêm 19 giặng 20 juillet 1926 có một thằng bé lên 13 tuổi dắn nó cạo chọc mất ve, sắt mái giặng khênh, người nó cao chừng độ 3 thước rưỡi annam, hỏi vì giời nóng quá có một mình nó ngủ ở ngoài hiên hiệu Khách mà đến sáng không thấy nó về. Tên nó Hoàng-văn-Ngọc. Hoàng-văn-Kén là anh ruột nó. Nhà ở Tiên Tsin ngõ đồng-lợi số 19. 5.779

Lặt vặt
(Divers)

Bi đựng gạo, mới và cũ, mua ở chính tại xưởng điệt ra. SFATE, 18, phố Đồng-khánh, Hanoi. 5.806

Hiện tôi làm thư-ký Tòa-Sứ Kiến-an, vì việc nhà, muốn lưỡng tương hoán cải cùng một người thư-ký Tòa-Sứ hoặc làm ở phủ Thống-sứ, hoặc để ra ngoài ngoài làm ở phủ Toàn-quyền hay một sở khác nào ở Hanoi cũng được. Tiền phi-tổn về sự đổi-chác tôi xin chịu. Hỏi tại : M. Ung-Way-Coong secrétaire des Résidences à Kiến-an. 5.799

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

La guerre

J'entends corner sans cesse à mes oreilles : « l'homme est un animal raisonnable » Qui vous a passé cette définition ? Sont ce les loups, les singes et les lions, ou si vous vous l'êtes accordée à vous mêmes ? C'est déjà une chose plaisante que vous donniez aux animaux, vos confrères, ce qu'il y a de pire, pour prendre pour vous ce qu'il y a de meilleur, laissez les un peu se définir eux-mêmes, et vous verrez comme ils s'oublieront et comme vous serez traités . . . .

Si vous voyez deux chiens qui s'aboient, qui s'affrontent, qui se mordent et se déchirent, vous dites : « Voilà de sots animaux » et vous prenez un bâton pour les séparer. Que si l'on vous disait que les chats d'un grand pays se sont assemblés par milliers dans une plaine, et qu'après avoir miaulé tout leur soûl, ils se sont jetés avec fureur les uns sur les autres et ont joué ensemble des dents et de la griffe ; que de cette mêlée il est demeuré de part et d'autre neuf à dix mille chats sur la place, qui ont infecté l'air à dix lieues de là par leur puanteur, ne diriez-vous pas : « Voilà le plus abominable sabbat dont on ait jamais ouï parler » ? Et si les loups en faisaient de même : «Quels hurlements,quelle boucherie! » Et si les uns ou les autres vous disaient qu'ils aiment la gloire, conclurriez-vous, de ce discours qu'ils la mettent à se trouver à ce beau rendez vous, à détruire ainsi et anéantir leur propre espèce ? Ou, après l'avoir conclu, ne ririez-vous pas de out votre cœur de l'ingénuité de ces pauvres bêtes ?

La Bruyère

Cái nạn chiến tranh

Tôi thấy người ta nói luôn bên tai rằng : « Giống người là một sinh vật biết lẽ phải ». Chẳng biết ai đặt cho ta cái cân định nghĩa lý. Chẳng biết rằng lý là do giống khí, giống chó rừng, giống sư tử hay tự người ta lại hiểu mình cái cân định nghĩa lý ? Mình cho giống vật những điều rất xấu, mà mình tự nhận lấy những điều rất hay đó cũng là một điều đáng buồn cười rồi. Nào hãy thử để cho giống vật tự định nghĩa lấy một chút, xem nó có hổ mình nó đi không và nó đãi người ta ra thế nào...

Nếu ta trông thấy hai con chó nó xỉa nhau, nó xỉ vào nhau, nó cắn nhau, nó xé nhau thì tức ta bảo : « Giống mười đại chó ! » và ta lấy gậy ma rẽ nó ra. Giả thử có ai bảo ta rằng tất cả giống mèo trong một xứ lớn kia nọp nhau nhau hàng ngàn, hàng vạn con trong một cánh đồng nào đó, gành nhau mà gào kêu rồi xáo, rồi thì con nọ đâm xỉ vào con kia một cách điên cuồng mà cắn nhau, cào nhau ; đánh nhau xong, hai bên có một một vạn hoặc một vạn con mèo chết lăn ra đó, máu tuôn vang lưng khắp tơi mười dặm, thì tất ta phải nói : « Thật xưa nay chưa bao giờ nghe thấy sự hỗn loạn ghê gớm thế ! » Nếu giống chó rừng cũng làm như vậy thì tất ta lại bảo : « Sao chúng ghê tởn thế đến thế, giết giống gớm ghê lẫn tàn ! » Nhưng nếu sao giống ấy bảo ta rằng chúng làm thế là vì chúng yêu sự vẻ vang, thì ta có cho rằng chúng vì sự vẻ vang mà đem nhau đến đấy, để tự tàn tự hại cái chúng-loại chúng nào thế không ? hay là ta nói như thế, rồi ta lại cười cái khờ dại của giống vật khốn nạn ấy ?

N. V. L.

CUỘC THI Ô-TÔ ĐƯỢC LÂU BỀN

Chạy 24 giờ ở Mans năm 1926

Hạng 1500 cm3 Nhất : CORRE LA LICORNE

Hạng 1100 cm3 Nhất : SALMSON

GARAGE AVIAT

ĐẠI-BIỂU

Ở góc hai phố Rialan và Gambetta

HANOI 3029

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà mua được

500.000 quan

Như vậy mua trái-dơn thế nào cũng lời, không khi nào lỗ

CÓ NHỮNG LỜI SAU NÀY . . .

120 lô	600.000 quan	280 lô	2.800 quan
130 lô	650.000 —	1.320 lô	2.600 —
260 lô	580.000 —	12.260 lô	1.600 —
260 lô	10.000 —	1.760.000 lô	400 —

Hỏi gì về trái-sơn được sự cực nơi số mới cho các ông có số mới được trúng

Các lô được tinh nguyên đến, trong phải rõ ràng mới được. Mỗi lần rút có số nhiều được một cái bằng kê số trái đem trúng số, không phải nói tiền. Cho số lô trúng bằng ký đăng với số trái đem đi tại nhà ngân hàng nếu chưa có, trái đem có thể tiền nam trước, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1926. Bản luật ấy là một bản luật bảo-đảm, giữ gìn cho các nhà có trái đem, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự cho một vài số ấy thì gửi ngay 20 quan về cho

BANQUE NOUVELLE, 5 Rue Papère, MARSEILLE (France)

R. C. MARSEILLE 6576

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Bên hiếu bên tình

(Tiếp theo)

Cô Liên được tin ấy, ngẫn người ra hồi lâu, mặt xám ngay lại :

Nếu ta mà không tuân lời, thì cha ta sau này sẽ phải ngồi tù, thì khổ cho cha ta biết chừng nào, nếu ta bằng lòng lấy, thì chẳng hóa ra ta phụ phàng cậu Ngọc-Thấy lắm ru, Không có cậu Ngọc-Thấy, thì ai đỡ cửa cha ta ngày xưa, có ngài thì, thần thân không biết tính sao đây, chỉ biết gào hết bàn giới, song gửi cao thâm thẳm, kêu mà vô ích, có phải đành liều viết một bức thư xả đầu đuôi cậu chuyện cho cậu Ngọc-Thấy, chứ có cũng không đi động gì đến chuyện khác cả.

Nói đến cậu Ngọc-Thấy tiếp được bức thư, càng xem đến đâu thì tức lại giật mình đến đấy, xem hết bức thư cậu bèn thở dài một tiếng, gục xuống nằm ngất hẳn đi hồi lâu mới tỉnh, cậu vội lấy giấy viết thơ giả nhời cho cô Liên.....

Một hôm cô Liên đương ngồi than thở vẽ nỗi hổng nhan đa chuân, chỉ những rơi thầm giọt lệ. Ôi đời người đến thế là thôi, hổng người chạy giấy đưa cho cô phong thơ, cô nhận là thơ giả nhời của cậu Ngọc-Thấy, cô bèn ran lên, không biết bức thư nào đây, sống thác có lẽ về bức thư này, cô nhắm mắt bóc thơ đọc :

Kính gửi Tân-Liên nhận thơ.

Tôi nhận được bức thư của mình, khác nào sét đánh bên tai, ôi, rượt tôi héo hon từng khúc, cơ giời thay đổi, cần tạo không thăng bằng, ai ngờ tình gì hổng xui nên đất bằng, sấm dậy, cảm tay cho thằng Minh-son đã đem dạ thù lòng oán, lập mưu bẫn hãi. Tôi lại nỗ cho thân tôi không thể nào giúp được mình, song chẳng mình cũng nỗi cớ cho.

Nay, vẳng giảng kia ai xỉ làm đài, kẻ đàn nỗi câu oanh tổng hát ngày xưa hổng hóa ra nỗi thở, niềm thương. Thôi mình ơi, đời người như vậy, biết làm sao đây, mình chớ nên cưỡng mệnh giời, vì cũng là giời xui nên vậy.... không phải tôi thấy vậy mà phụ bụng mình đâu, song mình thử nghĩ xem bên hiếu bên tình ; bên nào nặng hơn. Chiếc mình cũng đã rõ. Vậy thì mình nên nghe tôi mà chịu nhục đi cho tròn việc, nỗ lực mình quyết tới với mình kiếp trở nào đây. Thôi thì sao cho thành việc là hơn. Mình cũng nên biết chước ở. Kiếm bàn mình chuộc lỗi cho nhà, chẳng cũng chẳng ai cười nào.

Mình nên theo nhời tôi là hơn, lòng thầy chúng ta cứ giữ cùng nhau. Còn tôi tự nay nên cho tôi là người mối của hai họ là đủ.

Xin mình đừng nhớ mong gì tôi nữa, chỉ nên nhận nhời đi là hơn...

Mấy nhời thành-thực, mình nên xét cho Ngọc-Thấy.

. . .

Cô Liên xem xong bức thư, nghĩ hai hàm răng lại, nét mặt xanh ngắt đi, đứng ngồi không yên, chỉ muốn những sầm dao mà tự liệu, song cha già ai nuôi, em dại ai trông nom, kiếp còn nặng nợ, cho nên trên thiên đình chưa trắng sổ đoạn-trường... cô vẫn đơn trong lòng, cô ngày tắt thở vẫn lại than dài.

Bốn hôm thứ 4 là ngày sắp phải giả nhời cho đăng nhà Minh-son. Cụ Huyện hỏi ý cô Liên, thì lại làm cho cô đứt từng khúc ruột mà phải giả nhời rằng : « bằng lòng ».

. . .

Được vài hôm đến ngày cô Liên lấy chồng, lạ tay đám cưới là đám hỉ, nhẽ ra vui mừng thì phải, nhưng mà không ; nhà cụ Huyện không mời mọc thiết đãi gì cả, mà cô Liên cũng không điểm trang gì, lặn đặn đến, cô vẫn nước mắt chảy quanh, khổ thân cho cô thực...

Nói đến cậu Ngọc-Thấy được tin ngày cưới cô Liên, mất hẳn ký, cậu bỏ ăn chỉ nằm li-ti ở giường mà than-thở thôi — cậu bèn viết một bức thư gửi cho cô Liên.

Kính gửi Tân-Liên,

Đáng tức nước vỡ cùng cần tôi viết cho mình bức thư này, vì tôi mà mình phải chịu nỗi đắng cay, điều đó tôi cần cam chịu.

Giời đã sinh ra như vậy, thì tránh sao cho khỏi, thôi mình cũng không nên cố sức cho thuận phận làm chi. Bặt đâu thì mình ngồi đấy, dẫu muốn cũng cũng chẳng được nào...

Tự đây về sau, tôi khuyên mình đừng nghĩ gì đến tôi nữa, nên gìn vàng, giữ ngọc, ít lâu nữa tôi sẽ đến thăm mình cùng Tân-lang.

Mấy nhời cuối cùng, gọi nước mắt tỏ ít-chữ, xin mình nhận cho.

Ngọc-Thấy đến thơ.

. . .

Ôi bức thư này lại làm cho cô ấo-não trong lòng, sự khi cô về nhà họ Minh, cô không chịu làm ăn gì cả. Một hôm cô gục thép báo cụ huyện từ trần, cô bèn là khóc om xòm, giọt lệ cho tuôn rơi ít-chữ.

Cô xin về thu xếp việc tống-táng cho cụ huyện, rồi thì tự đó cô sinh ra chán nản cuộc đời, cô làm liều những :

« Thôi thì một thác cho rồi.
Tấm lòng phó mặc trên trời, dưới sông »

Song cô muốn nào có được :

Số còn nặng nợ má đào,
Người đâu muốn thác giời nào đã cho.

. . . Cô còn có một người đi đương tu ở chùa làng cạnh Hà-thành, một hôm cô sực nghĩ đến, cô nhất định trốn nhà chồng, cô mới đến chùa, đi chậm gặp nhau mừng mừng tủi tủi, cô bèn đem sự chuyện từ đầu đến đuôi kể cho đi nghe.

Từ đó cô xin tình-nguyện ở chùa tụng-niệm cùng hầu-hạ đi, cô chẳng quản ăn mặc nâu sồng, đưa tương, cô chỉ cốt sao cho được thoát vòng trần tục. Hai vậy em cô năm đó đã làm nên, mới đến đón cô về, song ý cô đã định như vậy, cho nên cô không muốn bỏ nơi cảnh phật!!!

Cái Thương thay cũng một kiếp người,
Hai tay mang lấy sầu tài làm chi ?
Những là oan khổ lưu-ly,
Chờ cho hết nạn, còn gì là xuân ?
Đồng cay đắt bẫy nhiều lần,
Làm gương để khách hồng-quần thử soi !

Thương ôi ! Ngán thay !

Lưu-thương H. H.

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ sáu (sau khi xe lửa đến Hanoi tới) chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm thứ hai chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu sắp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-an hàng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI,
Vinh. Đông-hà. Yên-lý. Thakhek hay là Napé

9613

RẤT CÓ DANH TIẾNG !

ĐẠI-QUANG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

BOULEVARD TỔNG-SỐC PHƯƠNG, N° 25 — CHOLON

DẦU THƯỢNG-HẢI N° 38

Chủ trị các chứng bịnh kể ra sau này :

1° — Bốn mùa cảm mạo nghẹt mũi, nhức đầu, tay chơn bải hoải, sổ mũi khí độc, trong uống ngoài thoa thảy đều dùng được.

2° — Trẻ trực đau bụng, ăn uống không tiêu, sinh bụng ợ chua, lòng nhu lửa đốt, trong lưng quặn đau, trúng thử trúng hàn, ngoài thoa trong uống, cũng đều dùng được.

3° — Đàm lên chận nghẹn, bất tỉnh nhơn sự, hàm răng ngậm cứng, tức thì phải dùng dầu ấy mà thoa nơi phía trong mũi và thoa luôn nơi màng tang thoa dưới cổ hai bên cuống họng phải thoa cho thường thì tỉnh lại liền.

4° — Ho hen khò khè, đàm lên chận nghẹt, hơi thở không được thông thì phải lấy dầu này mà thoa nơi cuống họng và trước ngực cho thường lại phải nhỏm chừng 10 giọt dầu này vào một chút nước sôi mà uống thì sẽ thấy hiệu-nghiệm.

5° — Đờn-bà nằm bếp mà hay xây xẩm, hoặc nhức đầu đau bụng thì phải lấy dầu này mà thoa hai bên màng tang, trên ngực dưới bụng rồi cũng làm theo cách nói trên đây mà uống thì thấy sự hay, hoặc người có thai mà dùng thường dầu này thì lại càng tốt lắm.

6° — Con nít bị kinh phong mửa là ngày đêm la khóc, hoặc hay ọe sữa trong rượt có phong, ngoài thoa trong uống, hiệu-nghiệm như thần.

7° — Bị tàu say sóng mà mửa, hễ biết dùng dầu này thì ắt nhiên vô sự.

8° — Hoặc bị cảm phong đau nhức, hoặc bị phong thấp, tay chơn nhức mỏi, hoặc bị phong hóa mà đau răng, phải dùng dầu này mà thoa xát nơi mấy chỗ đau thì hết liền.

Những là một ít một nhọt các thứ ghẻ chốc, con nít bị thai độc mà sanh ghẻ ngứa cả mình, hoặc bị muỗi cắn, hoặc sâu cuống cắn dầu này mà thoa thì thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng : Người lớn mỗi lần 5 giọt đến mười giọt, con nít từ 1 giọt đến 5 giọt, phải pha với nước trà hay là nước sôi mà uống.

Giá mỗi lọ là . . . . . 0$25 | 12 ve là . . . . . 2$50

Các thứ thuốc của bổn được phòng có gởi bán khắp cả các tiệm thuốc bắc trong mấy tỉnh lớn.

3061

Rượu bổ-đào

« TONIQUE TONKINOIS »

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo lời chứng nhận in ra đây, chắc không nhẽ có mấy thứ thuốc về những bịnh ấy, làm trẻ-con và người có trí khôn lớn không ai có thể thí được !

Các thứ rượu nào cũng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « Tonique Tonkinois » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được vào chỉ cho quốc-vương Bắc-man và được ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã khảo-cứu theo thảy-thể và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người hàn-xỉ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lộ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cẩn-thận của bản hiệu ở trong cho rõ kẻo lầm.

PHẤM,

Thứ chè tốt thời quanh năm nồng lúc nào cũng thơm ngon. Thường lâm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì nồng được, tí lâu thì nhạt nhẽo. Đây là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quả bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 112, phố Khách, Haiphong
số 78, phố hàng Vông, Nam-định

9125

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Gòng

ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RÙNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Số xưởng tại Bắc-ninh, Yên-viên, Bảo

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine

Giá 1$30 một hộp

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ hai 26 Juillet
diễn
KIM-VÂN-KIỀU
(HỒI THỨ IV)

Diễn từ hồi Thúy-Kiều báo ân báo oán đến tất hồi Kim-Trọng. Hồi này kết cục chuyện Kiều, có đủ cả hiếu tình ân oán, hì nộ ai lạc. Tối hôm nay có nhiều mũ mãng đẹp, tranh cảnh rực rỡ, trông rất ngoạn mục.

Tối thứ ba 27 Juillet
diễn
NGHĨA TRỌN DUYÊN MAY

Xem tích này mới biết làm ân là việc rất hay, không những là đời mình được hưởng sự báo đáp mà cả con cháu về sau cũng được nhờ cái dư-huệ của mình.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3013

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiền-nong chắc-chắn, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Bonnal, Haiphong bán giúp.*
3043

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Giường Hồng-Kông bằng sắt và bằng đồng. Kiểu mới thực nhã và thực bền. Màn mạng-cầu. Chăn, nệm, gối nhồi bông gạo và cỏ Algérie. Các đồ dùng trong phòng ngủ: gương soi, chậu, vân vân....
Xin lại giường. Chữa lò-xo giường. Lò-xo, ruột-gà để làm đệm auto, ghế, đệm xe.
Xin gửi thơ lấy tờ khai-giá có các kiểu giường tại hiệu:

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7, RUE DU CHANVRE, HANOI
3.058

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP
(Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP
(Droit international privé) giá. 2.00
3° HANG-HẢI PHÁP-LỆ
(Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC
(Droit commercial) giá 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Điều thứ 18. — Học-trò nào không trúng tuyển kỳ thi tốt nghiệp, nếu trước không phải học lại ở năm thứ nhất, thì có thể xin quan Thống-sứ cho học lại năm thứ hai lần nữa. Nếu không thể thì bị loại.

Điều thứ 19. — Các học-sinh đỗ tốt nghiệp rồi, sẽ tùy chỗ khuyết mà bổ dần làm giáo-học thí-sai tập sự tại các tỉnh hay các đạo quan binh miền Thượng du Bắc-kỳ.

Các học sinh ấy khi lên thực-thụ trong ngạch giáo học thí sai, sẽ được miễn kỳ thi sư-phạm về bậc học Sơ đẳng Pháp-Việt.

Điều thứ 20. — Quan chánh văn phòng, quan Học-chính thẩ-hiến Bắc-kỳ chiểu nghị thi-hành.

Bệnh dịch tả. — Hôm qua 25 juillet, phải 2 người, tất một người chết là Phạm-văn-Thứ 12 tuổi ở đường 93 và một người đưa xuống chữa tại nhà thương Cống vọng là Nguyễn-văn-Quý, 17 tuổi ở Nam-định lên.

Hôm nay 26 Juillet, cũng phải 2 người là Nguyễn-đức-Lạc 17 tuổi, ở Bắc-ninh sang và Nguyễn-Chuyên ở Thái-bình lên, còn đưa xuống chữa tại nhà thương Cống-vọng cả.

Ngạch quan lại. — M. Hoàng-mộng-Lệ tri-huyện Đông-anh (Phúc-yên) và M. Nguyễn-hữu-Phúc tri-huyện Yên-mô (Ninh-bình) được đổi lẫn cho nhau.

Tại trường thuốc. — Tại trường Y-học và Dược-học ở Hanoi nay đặt ra một phòng thí-nghiệm về khoa giải phẫu.

Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Trong số báo trước, bản-quán đã lược đăng tờ thông-tư về việc mở kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt ngày 23 août này tại Hanoi và Nam-định, cho học-sinh các nơi đáng lẽ thi ở Nam-định và Việt-trì ngày 7 juin trước, mà sau hoãn lại. Nay xin dịch nguyên văn tờ ấy như sau này:

« Các kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (*certificat d'études primaires franco-indigènes*) đáng lẽ mở vào ngày 7 juin 1926 ở Nam-định và Việt-trì thì nay do nghị định quan Thống-sứ ngày 24 juillet hoãn lại đến ngày 23 août 1926 và mở tại Nam-định và Hanoi.

Các hội-đồng chấm thi sẽ họp ở các nơi sau này:

1°) Ở Nam-định (Hội-đồng thứ nhất. — Tại trường Jules-Ferry) cho các nam thí-sinh các trường tỉnh Nam-định và trường kiêm-bị phủ Xuân-trường và cho các nữ thí-sinh trường nữ-học tỉnh Nam-định;

2°) Ở Nam-định (Hội-đồng thứ hai — Tại trường Carreau) cho các nam-nữ thí sinh các trường tỉnh Thái-bình, Ninh-bình và Hà-nam;

3°) Ở Nam-định (Hội-đồng thứ ba — Tại trường Paul Bert và Brière de l'Isle) cho các nam-nữ thí sinh các trường tỉnh Hưng-yên và các nam-nữ thí sinh các trường tư ở Nam-định, Thái-bình, Ninh-bình, Hà-nam và Hưng-yên.

4°) Ở Hanoi (Tại trường Sinh-từ) cho các nam-nữ thí-sinh cả tỉnh Lao-kay, Phú thọ, Tuyên-quang, Yên-bái và trường Pháp Việt Bạch-hạc.

Ngày 23 août, hồi 7 giờ sáng, sẽ bắt đầu thi.

Các thí-sinh phải mang đủ các đồ cần dùng để thi, (như bút, thước vân vân).

Các thí-sinh phải mang theo cái thẻ căn-cước, có dán ảnh của mình mới chụp vào, có đề ngày sinh tháng đẻ, ký tên vào và có chữ quan nhận thực. Trên cái thẻ và ảnh ấy phải có dán tem và ký tên vào.

Các thí-sinh trúng tuyển, thì trước ngày 6 septembre 1926 phải gửi đến quan Học-chính thẩ-hiến một cái ảnh của mình để dán vào bằng.

Ảnh ấy, bề cao 0m.04, bề ngang 0m.03, mặt sau lấy bút chì đề:

1° Tên và họ;
2° Chỗ đẻ và ngày sinh tháng đẻ;
3° Thi ở Hội-đồng nào;
4° Số tên vào sổ thi là số thứ mấy.

Các thí sinh các trường công-tư thì ảnh ấy do ông Đốc trường gửi về nha Học-chính.

Các thí-sinh không học trường nào, thì ảnh ấy hoặc do thí-sinh gửi thẳng về nha học-chính, hoặc do ông đốc các trường ở tỉnh mình gửi về.

Số các thí-sinh trúng tuyển kỳ thi ngày 23 août 1926 sẽ gửi thẳng đến cho các ông đốc các trường sư-phạm, trường Bảo hộ, trường cao-đẳng tiểu-học Nam-định, lớp Thành-chung Hải-phòng. Như vậy thì thí-sinh nào muốn thi vào học các trường ấy sẽ không phải tự khai rằng, mình đã đỗ bằng Sơ-học Pháp-Việt nữa.

Thăng thưởng trong ngạch thương chính. — Đến số báo ngày mai bản quán sẽ đăng danh sách các viên chức ngạch thương chính được thăng thưởng về dịp hội Tây.

Hội đồng khám xe tay. — Sáng thứ bảy vừa rồi ban hội-đồng công-tác của thành-phố đã họp tại sở lục-lộ tòa Đốc-lý để khám các xe tay hiện đương cho chạy trong thành phố. Có nhiều xe xét ra không hợp mọi thể lệ chắc chắn và sạch sẽ, nên đều không cho chạy nữa.

Cái nạn xe lửa ở Tiên-kiên. — Trong số báo trước, bản quán đã thuật rõ cái nạn xe lửa rất gớm ghê xảy ra ở Tiên kiên (Việt-trì). Nay xét ra cái nạn ấy làm thiệt mạng mất 3 người, là một người *chef train* chết ngay lập tức hôm ấy, và trong khi toa máy đổ thì người làm máy là Vũ-văn-Cẩn và người *chauffeur* là Vũ-Thuyên đều bị bỏng nặng lắm, đem vào nhà thương thì Vũ văn Cẩn đã mệnh một sáng 23 và Vũ-Thuyên mệnh một sáng 24 vừa rồi. Thế là 3 người chết về cái nạn xe lửa ấy.

Xe hàng bị thải. — Tám mươi cái xe hàng không hợp phép vệ-sinh vì thế bị thải không được phép chạy nữa.

Ăn cắp của chủ. — Nguyễn-thị-Quế, đầy tớ gái ở với M. Ng.-đình-Trình ở phố hàng Bát số nhà 62 ăn cắp đồ tư trang đáng giá 60 đồng.

Xác trôi ngoài bờ sông. — Ngày hôm 24 vào hồi 10 giờ rưỡi, người ta có vớt được xác một người đàn ông độ chừng 35 tuổi ở ngoài bờ sông vì ngâm nước đã lâu cho nên cái ử thì đã có mùi. Khám xong, đã cho vào nhà xác.

Tin sau cùng

Tòa nội-các mới nước Pháp

Ngày thứ ba này sau khi tuyên đọc chương-trình, tòa nội-các sẽ đệ trình nghị-viện những bản dự án tài-chính của tòa nội các đã soạn. Tòa nội-các sẽ xin ban tài-chánh xét ngay, rồi xin hoãn các lời chất vấn chánh-trị, và tài-chánh cho đến khi bàn các bản dự án ấy, và sẽ đem việc ấy mà xướng cái vấn-đề tín nhiệm. Chánh phủ xin quốc dân cố gắng mà tự cứu lấy, xin nghị viện trả thêm cho 4 hay 5 nghìn triệu thuế gián thu và trực thu, và sẽ tránh sự tăng giấy bạc, việc cưỡng thải, và việc triển hoãn hoàn trái; khi nào tiền tệ hồi phục lại, thì sẽ ấn định giá tiền franc.

Đảng xã hội với tòa nội-các

Chánh đoàn xã hội đảng-thanh bỏ vé ưng chuẩn một khoản của MM. Renaudel, Compère-Morel, Bonisson nói rằng, trong tòa nội các nhật nhạnh những người chương trình khác nhau về đường tài chánh, và nói đoàn ấy quyết chí phá các chương-trình, xem ra không được công hiệu, hay là có hại cho sự ích lợi của các đảng thợ-thuyền.

(Indopacifi)

VIỆC BẮC-KỲ

HAI PHONG

Quật mộ để mổ khám. — Một người Tây lai tên là Louis Đang, chết chôn đã được 43 ngày rồi, nay vì có đơn kiện về việc chết ấy, nên quan Biện-lý đã ra lệnh cho khai quật tử thi lên để mổ khám.

Việc mổ khám này sẽ do một viên thầy thuốc nhà nước làm, có hai ông bác sĩ nữa thị thực.

NAM-ĐỊNH

Hội-chợ Nam-định. — Kỳ hội-đồng vừa rồi hội-đồng trị-sự hội chợ Nam-định đã định rằng: Hội chợ lần thứ tư ở Nam-định sẽ mở từ ngày thứ năm 4 novembre đến thứ sáu 12 novembre 1926. Cuộc hội chợ này chủ ý để bán và bày các sản vật đã làm thành khí dụng.

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà cụ Án Nguyễn-văn-Hảo là kế-mẫu M. Nguyễn-văn-Tho, tri-huyện Tiên-lữ, sinh-mẫu Mme Duvillier và nhạc-mẫu M. Duvillier, vừa mới tạ thế tại qui-xá ở phố hàng Song, Nam-định.

Đến ngày thứ tư 28 juillet 1926 hồi 6 giờ sáng sẽ làm lễ qui-lăng, rồi an táng tại vườn thành Nam-định.

Trong dịp buồn rầu này, bản-quán có lời kính viếng cụ lớn, chia buồn cùng quan huyện Tiên-lữ, Mme & M. Duvillier và quí-quyến.

HẢI DƯƠNG

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà cụ thân-sinh ra M. Ng văn Cù Tri huyện Phúc-thọ (Sơn-tây) vừa mới tạ thế tại qui xá ở làng Cốc huyện Gia-lộc, ngày 15 tháng sáu năm bính dần. Cụ năm nay hưởng thọ ngoài tám mươi tuổi.

Vậy xin có lời trân trọng kính viếng cụ chia buồn cùng quan huyện Phúc-thọ và qui quyến.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Qui trình quan viên dịch Nam-triều (*tiếp theo*).

Khoản thứ 19. — Ấn quan thăng trật, ít nữa cũng phải cho được 3 năm và đăng vào thăng sách như nói ở khoản 72 mới được thăng.

Khoản thứ 20. — Duy có thuộc quan chánh tứ phẩm thăng trật ấy được ba năm trở lên và đã đăng tên vào thăng sách, mới được nghị thăng tùng tam phẩm.

B Thuộc quan

Khoản thứ 21. — Thuộc quan chia ra làm ba hạng có sáu bực như sau này.

1. Chánh tứ phẩm;
2. Tùng tứ phẩm;
3. Chánh ngũ phẩm;
4. Tùng ngũ phẩm;
5. Chánh lục phẩm;
6. Tùng lục phẩm;

Thuộc quan tại chức, (trừ ra như khoản thứ 10 đã nói thưởng tứ vinh hàm ngoại) tự hậu không cho thăng cải ấn hàm.

Khoản thứ 22. — Thuộc chức đối hàm như sau này:

1. Chánh tứ phẩm; lang-trung và nhứt hạng tri-phủ.
2. Tùng tứ phẩm; viên-ngoại và nhị hạng tri phủ.
3. Chánh ngũ-phẩm; chủ sự các bộ, nhứt hạng tri-huyện, kinh huyện, tri-huyện, thông phán các tỉnh.
4. Tùng ngũ phẩm; tư vụ các bộ, nhị hạng tri-huyện, kinh-lịch các tỉnh.
5. Chánh lục phẩm; nhứt hạng hành tẩu và nhứt hạng hậu-bổ.

Khoản thứ 23. — Thuộc quan, lần bổ thuyên thăng thời do bộ Lại sát tư, quan Khâm sứ đại thần sẽ cùng với bộ ấy thương thỏa nghị định.

Khoản thứ 24. — Thuộc về chức lang-trung, viên-ngoại, tri phủ, tri huyện và tri-châu, thời do bộ lại sát tư quan Khâm-sứ đại thần sẽ với viên Cơ-mật thương định, những các chỗ khuyết ấy sẽ lấy người trong danh sách bộ Lại với tòa Hội-lý lại mà lựa điều

(Còn nữa)

THANH-HOA

Bệnh dịch tả. — Phủ Hoằng-hóa mới có giấy bẩm trình rằng, mười một làng trong hạt bị bệnh dịch tả, người chết về bệnh ấy cả thảy hơn sáu chục người rồi, thứ nhất là làng Ngọc-lâm, phải non ba chục người chết, còn dải rác mỗi làng năm mười người, sở y-chính đã phái một ông thầy thuốc đến tận nơi khám xét và cho thuốc những người đương mắc bệnh, và lại để lại một người khán hộ để tiêm thuốc trừ dịch cho nhân dân.

Về hạt huyện Quảng-xương thì tại làng Hải-sốt bị nhiều hơn cả, sau đến làng Sầm-sơn, nghe đâu cũng bị chết không phải là ít.

Còn về phủ Tĩnh-gia thì tại làng Du-độ cũng có nhiều người chết về bệnh ấy; nhưng nghe đâu bây giờ cũng đã bớt.

Xem như những làng có người mắc phải bệnh dịch tả, thì toàn là những làng ở bờ bể cả, cứ một dọc dài bờ bể mà truyền đi, còn các làng khác thì vô can.

QUẢNG-BINH

Một cái trộm. — Cách ba ngày nay tại nhà Diên-mai, người ở xóm Động-dương, bị mất trộm vừa bạc vừa đồ phục dụng giá hơn tám trăm đồng; quân gian nhân dùng cách đào ngạch chui vào nhà lấy trộm, may sao người nhà động dậy mới bị mất chừng ấy, chứ không thời chúng vơ vét cho sạch sanh sanh mới thôi.

Xóm Động-dương này tuy gần thành phố, nhưng có cách một con sông, sự cấm phòng của sở cẩm trường cũng không chu-đáo được, nên quân gian phi thường hay dòm lén; điều đó các người hương lý nên gia tâm đề phòng một chút mới xong.

VỆ-SINH BÁO

Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone Nº 96

VỆ-SINH BÁO là một cơ-quan truyền-bá Vệ-sinh và Y học Thái-tây, có bác-sỹ tây và y-sỹ Việt-Nam giúp việc;
VỆ-SINH BÁO bàn về mọi cách phòng bệnh và trị bệnh ai cũng nên biết;
VỆ-SINH BÁO chỉ dẫn mọi cách bảo dưỡng thân thể cho được tráng-kiện trăng sinh;
VỆ-SINH BÁO xem vừa vui vừa bổ-ích, lại vừa có lợi: nhiều khi các nhà quảng-cáo có biếu độc-giả những vé trừ hoa-hồng để mua thuốc tây, mua hàng được giảm giá.
VỆ-SINH BÁO đang khuếch trương cho thật lớn, hiện nay mỗi tháng in ra một vạn ba nghìn tờ, nay mai xuất bản một tháng hai kỳ hoặc mỗi tuần lễ một kỳ.
VỆ-SINH BÁO CÒN BIẾU KHÔNG MỘT NĂM NỮA.
Vậy ngài nào muốn nhận được VỆ-SINH BÁO *không phải mất tiền* thì xin cứ biên quý-danh phương-danh và trụ-sở gửi đến bản quán số 59 Rue Paul-Bert Hanoi thì sẽ nhận được báo biếu không trong một năm.
3002

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 26 Juillet 1926
THẦN ĐỒNG XUẤT THẾ

Khen ai chẳng chút thẹn thùng.
Trách ai sợ ở ra lòng bạc khinh.
Lấ lơi vì một chữ tình,
Đền ơn ngài trước đẹp tình duyên sau.

Tối thứ ba 27 Juillet 1926
TÂM PHÚC TƯƠNG TRI

Tài kia các họ ấy là may.
Chữ nhục chữ vinh khéo tỏ bày,
Gặp cảnh nạn sau nhờ đó giúp.
Chút lòng thương trước để ai hay.
3006

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách
Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.
3013 BẢN-THỊNH kính cáo

Chè mới đã đến

Bản hiệu vừa mới nhận được các thứ chè liên-tâm và ô-long mới như sau này:

Chè Kim-thái liên-tâm ô-long
» *Kông-thái* » »
» *Tâm-nguyên* » »
Chè như-ý liên-tâm
» *Tam-hỉ* »
» *Ngũ-phúc* »
» *Long-thái* »
» *Kim-mậu* »
» *Minh-thái* »
» *Tân-thái* »

Những thứ chè này là rất tốt, cánh nhỏ và nước xanh, mà mầu hương lại đượm. Chỉ có bản-hiệu sang trước hơn cả, mà bán đã được nhiều ngài công-nhận cho là một thứ chè tốt. Vậy bản-hiệu xin mời các ngài chiếu-cố cho Bản-hiệu lấy làm hân-hạnh lắm.

KIM-THÁI *kính cáo*
3 Rue des Cantonnais Hanoi

Những nhà có con em còn nhỏ nên biết thứ thuốc ho « Từ-Ngọc-Liên » tiểu nhi chỉ khái được thấy rõ là một thứ thuốc ho trẻ con rất mầu nhiệm và dễ uống, nó làm cho trẻ mau tiêu đờm và tống được các chất độc ở trong phổi ra, đầu ho gió, ho đờm, hoặc xuyễn, hoặc khò khè, nói tóm lại đầu ho nặng đến đâu mà dùng thứ thuốc này cũng có thể khỏi được, những người dùng qua đã chịu thứ thuốc ho này là một phương thần dược. Giá mỗi lọ là 0$35, ở các tỉnh xa có gửi nhiều Hiệu bán, ai muốn mua; hoặc muốn biết ở tỉnh mình Hiệu nào bán thì cứ viết thư hỏi Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, nº 46, Rue Principale à Đáp-cầu 3022

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài muốn mua báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài gửi tiền mua báo thì gửi tiền cho: bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ ...

CẢI-CHÍNH

Kỳ báo thứ bảy vừa rồi có dẫn câu văn của cụ Sảo-nam để khen nước ảnh rất đẹp và bền của hiệu HUONGKY — PHOTO Hanoi rằng:

« *Trăm năm ta lánh cõi trần.*
« *Nghìn năm mình giữ tinh-thần chớ phai!* »

Nay xét ra câu văn ấy là của ông Tản-Đà Nguyễn-khắc-Hiếu hiện đang làm chủ « *An-nam tạp-chí* » là một thứ báo mỗi tháng xuất-bản hai kỳ vậy.
3390

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lấp sức lực lại

TREPARSOL

Thuốc này các thầy-thuốc đều dùng. Ở các nhà-thương Đông-dương đã thí-nghiệm. Là một thứ thuốc tốt, rất công-hiệu, để thay thuốc tiêm (914).

Để trị bệnh-lị.
Bệnh giang-mai.
Bệnh sốt-rét ngã-nước.
Ống lớn 30 viên. Ống nhỏ 15 viên.
Ở các nhà Bào-chế có sách dặn bảo mọi việc về cách dùng. 3051

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

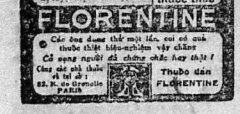
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3001

Thuốc chữa bịnh sốt rét rừng rất thần-hiệu. Chỉ uống một lọ cũng đủ khỏi bịnh.

Ở các hàng bào-chế Đông-pháp có bán cả. 3030

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payement en timbres-postes)

Nhiều ông gởi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận lấy gì trả bằng con-niêm cả.

Thuốc hiệu
ASPIRINE

DES
USINES DU RHONE

là thuốc để uống trừ những bịnh: Nóng lạnh, sổ mũi, rêm mình các chứng rét cừ
Nhức đầu, nhức ốc, nhức răng đau mình, đau mỏi, đau lưng
Nhức gân cốt, trật cẩ.
có bán chính trong các nhà bán thuốc
Phải coi hoi
cho đăng hiệu "USINES du RHÔNE" mới chắc thuốc tốt, tinh-trong và thiệt hiệu-nghiệm

---

Thế nào là bệnh trĩ?

Bệnh chi là mọc mạn trong đại chàng mà sinh ra, nên đã mắc bệnh thì đại tiện đau sót một nhọc, sau khi đại-tiện lại thấy ra huyết, thường gọi là lòi rom. Ngài nào có bệnh này nên kíp chữa, để lâu có thể ăn thủng đại chàng.

Vậy xin Liệt quí lưu tâm giới thiệu cho vạn tạ.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM
Trí khoa y-sinh
26, Phố hàng Buồm, Hanoi
3053

NẾU ngài tiếp được hàng-hóa ở Pháp gởi sang, nên giao cho M. **A. BUDELOT**, Transitaire, 3, phố Francis Garnier ở Haiphong nhận hộ để giữ gìn khỏi hư-hỏng và mất. 3056

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: Sao tỳ vị, bệnh thủy, bệnh gì chưa, bán vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
3023

ĐỘC TRÙNG

có 2 thứ trừ tuyệt nhất thuốc
Tœnifuge Français

quan lương-y DUHOURCAU
Hiệu-nghiệm hơn hết mà lại vệ sinh, không mửa hai lần như hết thảy thuốc sổ
Có bán ở Paris tại hiệu LEGOUX, Pharm
40, rue de Turenne, và chung các nhà thuốc

RHOMNOL

Của các nhà Laboratoire Lepr.nce, là một thứ thuốc bổ rất mạnh, cho những người vì lao-động quá mà suy-nhược, và những người nhọc-mệt trí-não, mà thần-kinh, rất tinh nghiệm.

Thuốc viên: Mỗi ngày 4 hay 6 viên.
Tại tất cả các nhà Bào-chế có bán-bị đâu có bán.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets
3001

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi
3001

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường [illegible]-tiện, bàng-quang, quả-thận và làm cho [illegible] mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đi yêm nhiễm vào các cơ-quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì làm lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa rảy những vật bẩn đi sinh ra bết sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bết sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngoằn-hành, bàng-quang, quả-thận, rồi chuyển sang các cơ-quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại cần chuyển sang chân-huyết, lấn sang quả-thận mà sau lại chạy lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3005

SỨC DẦU
Pétrole Hahn
Mượt tóc
và không dụng tóc
Sức một bận thơm được lâu lắm

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.
3007

Rắc thuốc bột
SUDOL
thì tức khắc tuyệt nọc
RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI
3022

Nhà Ba-chuông

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sữa. Trị bệnh mất mắn, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kinh huyết sinh ra rối phải, làm cho hay ốm yếu.

Ấy là:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
Giá bán 1$ 60

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ECOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX
Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam,

Kiến-hiệu lạ thường — Không sót
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt . . . . . 0$90

ĐỘC-QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
3022

RƯỢU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG
LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ
QUINA-LAROCHE
THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHU VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm. Ai nấy uống thảy đều khen ngợi. Không có thuốc nào hay hơn. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho kẻ sức lại, kẻ trong phố, kẻ bịnh rét lâu cho ăn cần, thuốc đó lấy làm hay, ai thử qua rồi cũng đều khen ngợi.

Ai ai đang ao ước cũng, nhưng là người bịnh con cũng đến kẻ hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau này: bịnh kẻ bịnh gần chết, hay ói ra, bỏ sức lại các bịnh lâu cho con người yếu đuối, bị trái bơn, bị cảm mạo thương ngực, rét hàn của thời trướng, trở trong ti vị các bịnh đó đều đồng nhất hay thuốc QUINA LAROCHE đặng.

Con nít huyết suy và con gái mới có kinh uống thuốc bổ sẽ khỏi lên xanh tươi, đồng năm mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Không người nào ở xứ này có thấy rét cũng chẳng nên quên uống thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị hết là an mạnh về sau. Chẳng những sẽ trừ hết rét thì còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức tươi, ăn uống ngon có chừng và chẳng là giam sữa thuốc độc rồng: Nước ngọt thanh của thiên thảo chế ra (Liqueur de Jouvence) thì trong các người Tây cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có đăng có vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và có vạn giấy của các quan lương y khắc nông tặng ta.

Bởi tại thuốc nước QUINA LAROCHE là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE chỉ dùng từ một ly tới ba ly có bỏ theo chai rượu trong một ngày trong khi bữa ăn. Con nhỏ trị bịnh rét thì mỗi khắc đồng hồ nông nửa tới, nặng 2 ly trước rồi rét 3 giờ rưỡi, rồi 4 ly chốt nữa trước rồi nằm giờ.

Trước QUINA LAROCHE thường trường không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY
Ông thầy bán thuốc hoàng nhơn tại Paris
3045

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

TẠI GIAN HÀNG BÁN CÁC VỊ ĂN THỨC UỐNG

Hộp ốc 24 con.	Một hộp:	10 fr. 50
Kem hạt rẻ FAUGIER.	Một hộp:	5 fr. 80
Chocroute nguyên hình.	Một nửa hộp:	3 fr. 00
Chocolat MENIER, thanh bánh. . . .	Một kilo:	16 fr. 00
Artichauts AMIEUX. . . . Một phần chia từ hộp:		7 fr. 00
Lá hareng ngâm rượu vang trắng Amieux. Một hộp:		8 fr. 40
Quả Ô-li-va xanh hay đen.	Một kilo:	12 fr. 00
Phoscao có đường.	Một hộp:	11 fr. 20
Phoscao không có đường.	Một hộp:	13 fr. 20
Bánh ZOZON VERDURAZ	250 gr.:	2 fr. 90
Petit Beurre BISCUTERIE ALSACIENNE Một hộp:		11 fr. 00
Purée de tomate AMIEUX	1/8 hộp:	1 fr. 20
Rillettes de campagne. . . . . Một hộp 110 gr:		1 fr. 50
Đường St Louis	Một kilo:	0 fr. 50

Sữa đặc ngọt Berna. Thượng hạng một hộp. 0$30

3006

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dán bà ở cữ . . . . . Một litre:* 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai:* 1,25

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều . . . . . Một chai:* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay. Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3001
